

Varhaiskasvatuksen opettajien käsityksiä musiikki-instrumentteihin tutustumisesta varhaiskasvatuksen musiikkikasvatuksessa - laadullinen tutkimus

Venla Pohjoisvirta ja Aino Savolainen

Varhaiskasvatustieteen kandidaatintutkielma

Kevätlukukausi 2024

Kasvatustieteiden ja psykologian laitos

Jyväskylän yliopisto

TIIVISTELMÄ

Pohjoisvirta, Venla & Savolainen, Aino. 2024. Varhaiskasvatuksen opettajien käsitteitä musiikki-instrumentteihin tutustumisesta varhaiskasvatuksen musiikkikasvatuksessa – laadullinen tutkimus. Varhaiskasvatustieteen kandidaatintutkielma. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden ja psykologian laitos. 58 sivua.

Musiikkikasvatuksen yhtenä toimintatapana varhaiskasvatuksessa on instrumentteihin tutustuminen. Musiikin ja instrumenttien merkitys on suuri varhaiskasvatuksessa, mutta instrumenttien roolia ei vielä tunneta hyvin. Tavoitteena oli selvittää instrumenttien roolia varhaiskasvatuksen musiikkikasvatuksessa.

Tutkimusote oli laadullinen ja tutkimus toteutettiin haastattelemalla sekä jakamalla verkkokyselyä varhaiskasvatuksen opettajille maaliskuussa 2024. Kaksi kunnan päiväkodissa työskentelevää varhaiskasvatuksen opettajaa osallistui Teamsin välityksellä haastatteluihin, ja verkkokyselyyn osallistui 7 opettajaa. Verkkokyselyä jaettiin sosiaalisen median ryhmään ja omille tuttaville. Analyysimenetelmäksi valikoitui aineistolähtöinen sisällönanalyysi ja kaikki vastaukset analysoitiin yhdessä, sillä kysymykset olivat haastattelussa ja kyselyssä samat.

Tutkimustulosten mukaan varhaiskasvatuksen opettajat näkivät musiikin tärkeänä ja suhtautuivat siihen positiivisesti. Opettajien innokkuus musiikkikasvatusta ja instrumenttien käyttämisestä kohtaan vaihtelivat, ja instrumentteja oli eri tavoin saatavilla heidän yksiköissään. Opettajat kertoivat käyttävänsä lasten kanssa pääsääntöisesti kehosoittimia, itsetehtyjä soittimia sekä rytmisoittimia. Opettajat kertoivat mahdollistavansa lasten vapaata tutustumista ja kokeilemista eri instrumentteihin ja he hyödyntävät eri työvälineitä, kuten Youtubea. Instrumentteihin tutustumisessa merkittäviksi asioiksi nostettiin esimerkiksi säännöllisyys ja positiiviset kokemukset, mutta myös rajoittavia tekijöitä ilmeni, kuten kasvattajan oma osaaminen ja resurssit.

Asiasanat: musiikkikasvatus, instrumentit, varhaiskasvatus, musiikkikasvattaja

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ	2
1 JOHDANTO	4
2 INSTRUMENTTEIHIN TUTUSTUMINEN	6
2.1 MUSIIKKIKASVATUS.....	6
2.1.1 <i>Varhaiskasvatuksen musiikkikasvatus .....</i>	<i>7</i>
2.1.2 <i>Musiikki lasten näkökulmasta .....</i>	<i>8</i>
2.1.3 <i>Kasvattajan pedagoginen merkitys.....</i>	<i>9</i>
2.2 INSTRUMENTIN OPETTELEMINEN	10
2.2.1 <i>Instrumentteihin tutustuminen varhaiskasvatuksessa .....</i>	<i>11</i>
2.2.2 <i>Pedagogiset menetelmät .....</i>	<i>12</i>
3 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	14
3.1 TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	14
3.2 TUTKIMUKSEN TAUSTAA	15
3.3 TUTKIMUSAINEISTO	16
3.4 AINEISTON ANALYYSI.....	18
3.5 EETTISET RATKAISUT	19
4 ANALYYSIPROSESSI.....	21
4.1 AINEISTON REDUSOINTI, KLUSTEROINTI JA ABSTRAHOINTI	21
4.2 KUINKA INSTRUMENTTEJA KÄYTETÄÄN VARHAISKASVATUKSEN MUSIIKKIKASVATUKSESSA?	23
5 INSTRUMENTTEIHIN TUTUSTUMINEN	25
5.1 INSTRUMENTTIEN KÄYTTÖ VARHAISKASVATUKSESSA	25
5.2 OPETTAJIEN ANTAMAT MERKITYKSET INSTRUMENTTIEN KÄYTÖLLE VARHAISKASVATUKSESSA.....	26
5.3 INSTRUMENTTEIHIN TUTUSTUMISEN RAJOITTAVAT TEKIJÄT	29
5.4 INSTRUMENTTEIHIN TUTUSTUMISEN MAHDOLLISTAVAT TEKIJÄT	30
6 POHDINTA	32
6.1 TULOSTEN TARKASTELU JA JOHTOPÄÄTÖKSET	32
6.2 TUTKIMUKSEN ARVIOINTI	34
6.3 JATKOTUTKIMUSAIHEET JA KÄYTÄNNÖN SOVELLUKSET	37
7 LÄHTEET	38
8 LIITTEET.....	41

1 JOHDANTO

Varhaiskasvatuksen musiikkikasvatuksella pyritään tarjoamaan lapsille musiikillisia kokemuksia sekä vahvistamaan lasten kiinnostusta ja suhdetta musiikkiin (Ruokonen ym., 2021, s. 635; Seppänen & Lindeberg-Piiroinen, 2017, s. 214; Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, 2022). Instrumentteihin tutustuminen on osa musiikkikasvatusta ja täten myös yksi tapa tukea lasten musiikkisuhteen muodostumista ja kiinnostusta musiikkia kohtaan.

Varhaiskasvatustoiminnan ulkopuolella tapahtuvaa yhden musiikki-instrumentin opiskelua sekä musiikkileikkikoulutoimintaa on tutkittu paljon ja niiden kehityksellisistä hyödyistä on paljon tietoa. Musiikin merkitys varhaislapsuudessa on noussut viime aikoina esiin myös yleisessä puheessa, mikä näkyy myös Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2022) yhtenä oppimisen alueena *Ilmaisun monet muodot*. Musiikkikasvatus ja instrumenttien käyttö tutkitusti tukeekin lasten kehitystä, mutta instrumenttien käytöstä varhaiskasvatuksessa ei kuitenkaan vielä tiedetä paljoa (Garvis, 2012).

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tarjota lapsille monipuolisesti erilaisia musiikillisia kokemuksia, jonka toteutumista erilaisiin instrumentteihin tutustuminen mahdollistaa. Varhaiskasvatuksessa kannattaisi tutustua laajasti erilaisiin instrumentteihin eikä perinteisesti keskittyä yhden instrumentin opiskeluun. Garvis (2012) sekä Ruokonen ja Lindeberg-Piiroinen (2017) kertovat musiikin luovan tärkeää perustaa lasten oppimiselle ja päivittäisille rutiineille. Musiikin avulla voidaankin tukea lasten oppimista ja lapset nauttivat musiikillisesta toiminnasta (Garvis, 2012). Smith (2008) myös kuvailee artikkelissaan musiikki-instrumenttien opiskelun varhaislapsuudessa tukevan lasten taitojen kehittymistä.

Musiikki-instrumentteihin tutustuminen voi parhaimmillaan tukea lasten taitojen kehittymistä, innostaa lapsia musiikkiin sekä tukea myös myöhempää onnistumista elämässä (Garvis, 2012). Tämän vuoksi on tärkeää saada lisää ymmärrystä instrumentteihin tutustumisesta varhaiskasvatuksessa ja siitä, kuinka

instrumenttien avulla voidaan tukea lapsia varhaislapsuuden aikana. Instrumenttien soittamisella voi olla myös vaikutusta lapsiryhmän väliseen tasa-arvoon, sillä jokaiselle lapselle mahdollistetaan yhtäläisesti instrumentteihin tutustuminen. Soittamisella itsessään on myös paljon merkitystä, sillä se voi luoda esimerkiksi iloa ja uusia elämyksiä.

Tutkimuksemme tulosten avulla voidaan mahdollisesti edistää instrumentteihin tutustumista ja suunnata yleistä keskustelua instrumenttien käytön tärkeydestä eteenpäin. Tutkimuksemme tavoitteena on siis selvittää, minkälainen rooli musiikki-instrumenteilla on varhaiskasvatuksen musiikkikasvatuksessa ja kuinka varhaiskasvatuksen opettajat käsittävät instrumentteihin tutustumisen.

2 INSTRUMENTTEIHIN TUTUSTUMINEN

2.1 Musiikkikasvatus

Musiikkikasvatuksessa hyödynnetään eri ilmaisun tapoja, tutustutaan instrumentteihin eri työtavoin ja niiden avulla toteutetaan pedagogista toimintaa. Varhaiskasvatuksen musiikkikasvatuksessa on tärkeää leikinomaisuus, kokonaisvaltaisuus, lapsilähtöisyys ja uusien musiikillisten kokemusten tarjoaminen lapsille. Musiikkikasvatuksella voidaan parhaimmillaan tukea lapsen kehitystä ja hyvinvointia, sekä innostaa lasta tulevaisuuden oppimiseen. Innostava kasvattaja voi toimia lapselle roolimallina ja vahvistaa instrumentteja kohtaan syntyvää kiinnostusta.

Musiikkikasvatuksessa tutkitaan erilaisia musiikillisiä ilmiöitä yhdessä lasten kanssa ja harjoitellaan luovaa itseilmaisua. Musiikkikasvatustoiminnassa yhdistetään erilaisia työtapoja ja musiikkikasvatuksen peruselementtejä (Luokkala, 2018, s. 16; Ruokonen, 2016, s. 140). Musiikkikasvatuksen keskeisiä työtapoja ovat kuuntelu, laulaminen, soittaminen, liikkuminen ja erilaiset luovat, integroivat työtavat (eri aiheiden yhdistäminen yhdeksi kokonaisuudeksi), kuten musiikki-maalaus (Ruokonen, 2016, s. 140). Luokkalan (2018, s. 16) mukaan musiikkikasvatuksen peruselementtejä ovat kuuntelutaidon kehittäminen, soittaminen, laulaminen, musiikkiliikunta ja rytmikasvatus.

Luomalla eri oppimisen alueita yhdistävää toimintaa voidaan tukea lapsen holistista eli kokonaisvaltaista kehitystä. Toimintaa on tärkeää toteuttaa oppijan lähikehityksen vyöhykkeellä, sillä se tukee oppimista ja oppijan musiikillista toimijuutta (Wiggins, 2016, s. 104). Vanhempien ja muiden merkittävien ihmissuhteiden sekä ulkoisten lasta motivoivien tekijöiden on kuvailtu tukevan lapsen musiikillista oppimisprosessia (McPherson, ym., 2016; Seppänen & Lindeberg-Piironen, 2017, s. 214). Vanhempien, opettajien ja lasten vertaisten kannustuksella on keskeinen rooli lapsen kehityksessä ja oppimisessa.

Musiikkikasvatuksen on esitetty tukevan lasten kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä (Luokkala, 2018, s. 12; Ruokonen, 2016, s. 22). Ruokonen (2016, s. 22) esittää musiikkikasvatuksen edistävän myös lasten fyysisten, sosiaalisten, kognitiivisten ja emotionaalisten taitojen kehittymistä. Lisäksi Ruokosen (2020, s. 123) mukaan musiikkikasvatuksen avulla voidaan tarjota lapsille musiikillisia elämyksiä, valmiuksia ja taitoja.

2.1.1 Varhaiskasvatuksen musiikkikasvatus

Varhaiskasvatus on osa suomalaista koulutusjärjestelmää, ja sen tavoitteena on tukea lasten oppimisen edellytyksiä sekä edistää elinikäistä oppimista (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, VASU, 2022; Varhaiskasvatustaki, 540/2018). Varhaiskasvatus koostuu lapsen kasvatuksesta, opetuksesta sekä hoidosta, ja sitä tarjotaan lapsille, jotka eivät ole vielä oppivelvollisuusikäisiä (Varhaiskasvatustaki, 540/2018). Musiikkikasvatus toimii varhaiskasvatuksessa yhtenä työvälineenä ja sen avulla voidaan mahdollistaa lapsille uusia elämyksiä sekä tukea heidän osaamistaan.

Varhaiskasvatuksen musiikkikasvatuksessa korostuu oppimisen kokonaisvaltaisuus (toiminta, tunteet, aistihavainnot ja ajattelu yhdistyvät), lapsilähtöisyys, suunnitelmallisuus ja työtapojen integrointi (Ruokonen, 2020; Seppänen & Lindeberg-Piiroinen, 2017, s. 225; Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, VASU, 2022). Kokonaisvaltaisuus on tyypillistä lasten ilmaisulle ja lapset oppivat holistisesti kaikkia aistejaan käyttäen (Seppänen & Lindeberg-Piiroinen, 2017, s. 213; VASU, 2022). Musiikki mahdollistaa lasten oppimista ja musiikin avulla voidaan luoda lapsille luontaisia oppimisympäristöjä sekä tukea lasten oppimista ja kehitystä (Fredrikson, 2009; Marjanen, 2009, s. 387). Toimintaa suunnitellaan leikinomaisesti luoden holistisia integroivia oppimisprosesseja (VASU, 2022). Varhaiskasvatuksen musiikkikasvatuksella on tutkimusten mukaan positiivisia vaikutuksia lasten kehitykseen, minkä vuoksi suomalaisen varhaisiän musiikkikasvatuksen suunnittelussa on keskeistä ajatus kokonaisvaltaisesta integroivasta prosessista (Ruokonen, 2020).

Varhaiskasvatuksen musiikillista toimintaa ohjaa lasten oikeus leikkiin ja ajatus kokonaisvaltaisesta, moniaistillisesta oppimisesta (Ruokonen, 2020; VASU, 2022). Musiikillisen toiminnan tavoitteena on pyrkiä tuottamaan lapsille musiikillisia kokemuksia ja elämyksiä sekä vahvistaa lasten kiinnostusta ja suhdetta musiikkiin (VASU, 2022). Varhaiskasvatuksen musiikkikasvatus muodostuu kuuntelusta, laulamisesta, soittamisesta, musiikin mukaan liikkumisesta ja integroinnista (Ruokonen, 2020).

Lasten taitojen kehittymistä voidaan tukea heille luonnollisessa oppimisympäristössä, kun musiikkipedagoginen toiminta pohjautuu leikkiin ja leikin avulla oppimiseen (Fredrikson, 2009; Lindeberg-Piiroinen & Ruokonen, 2017, s. 339; Seppänen & Lindeberg-Piiroinen, 2017, s. 214; VASU 2022). Leikki on merkittävä osa varhaiskasvatusta ja myös lasten oikeuksiin varhaiskasvatuksessa kuuluu leikki (VASU, 2022). Musiikillisen toiminnan ollessa leikinomaista ja kokonaisvaltaista lasten valmiudet hahmottaa musiikkia kehittyvät (Seppänen & Lindeberg-Piiroinen, 2017, s. 214).

2.1.2 Musiikki lasten näkökulmasta

Ruokosen (2016, s. 55) mukaan lapset ovat luontaisesti kiinnostuneita kaikista musiikkigenreistä. Tämän lisäksi lapset ovat myös kiinnostuneita selvittämään erilaisia ääniä ja niiden lähteitä (Ruokonen, 2021, s. 635). Lapset haluavat kokeilla, millaisia ääniä erilaisista soittimista lähtee (Seppänen & Lindeberg-Piiroinen, 2017, s. 216). Smithin (2008, s. 56) mukaan lapset tutkivat ääntä eri tavoilla, kuten manipuloimalla objekteja (esineitä kontrolloimalla), matkimalla ääniä, luokittelemalla ääniä, sekvensoimalla (vaiheittain järjestämisellä), instrumenteilla improvisoimalla, sekä organisoimalla ääniä kommunikoidakseen ideoita ja tunteita. Edellä mainittujen syiden vuoksi varhaiskasvatuksen musiikkikasvatuksessa on tärkeää mahdollistaa lapsille erilaisten instrumenttien tutkimista ja kokeilemista, eli niihin tutustumista.

2.1.3 Kasvattajan pedagoginen merkitys

Musiikkikasvattajalla ja hänen esimerkillään voi olla paljon vaikutusta lasten suhtautumisessa musiikkiä kohtaan. Kasvattajan ollessa rohkea, innostava ja itseään luovasti toteuttava, lapsikin kiinnostuu herkemmin musiikista ja ottaa mallia kasvattajan toiminnasta (Ruokonen, 2016, s. 16). Lapsille välittyy herkästi kasvattajan oma asennoituminen instrumentteja ja soittamista kohtaan (Seppänen ja Lindeberg-Piiroinen, 2017, s. 226). Tämän vuoksi kasvattajan on tärkeää tunnistaa ja kehittää omaa osaamistaan. Kasvattaja voi parhaimmillaan avata tietä elinikäiselle musiikkiharrastukselle ja kyvyille nauttia musiikista (Ruokonen, 2016, s. 16). Luokkalan (2018, s. 7) mukaan jokainen on omalla tavallaan musikaalinen, ja omaa musikaalisuuttaan voi hyödyntää varhaiskasvatuksessa, vaikka ei kokisikaan omaavansa musiikillisia taitoja.

Vesioja (2006) tuo esiin myös sen, kuinka musiikkikasvattajan opetukseen heijastuvat hänen omat arvonsa ja asenteensa. Myös Lindeberg-Piiroinen ja Ruokonen (2017, s. 348) esittävät samankaltaisen ajatuksen, sillä heidän mukaansa kasvattaja työskentelee juuri oman persoonansa kautta. Ruokonen (2020) myös jatkaa vastaavanlaista ajatusta kertomalla opettajan arvomaailman ja musiikillisen minäkuvan kuuluvan hänen työvälineisiinsä.

Musiikkikasvattajan on opittava luottamaan omiin musiikillisiin ominaisuuksiinsa sekä vuorovaikutukseensa lapsiryhmänsä kanssa, sillä epävarmuus saattaa rajoittaa elämyksellisten musiikkituokioiden toteutumista (Seppänen & Lindeberg-Piiroinen, 2017, s. 215). Kasvattajan heikko musiikillisdidaktinen osaaminen voi aiheuttaa epävarmuutta ja innostumattomuutta, mikä vaikuttaa hänen minäpystyvyytensä kokemukseen musiikkikasvatuksen toteuttajana (Vesioja, 2006).

Kasvattajan on tärkeää tunnistaa oma suhteensa musiikkiin, sillä se voi toimia niin hänen voimavaranaan kuin myös rajoittavana tekijänä, ja sillä on vaikutusta siihen, miten ja millaista musiikkikasvatusta hän toteuttaa (Seppänen & Lindeberg-Piiroinen, 2017, s. 214; Lindeberg-Piiroinen & Ruokonen, 2017, s. 360).

Marjanen (2009, s. 386) esittää oman musiikkisuhteen olevan yksi merkittävimmistä perustaa luovista seikoista.

2.2 Instrumentin opetteleminen

Instrumentin opetteleminen yhdistetään usein esimerkiksi musiikkiopistossa tapahtuvaan yhden instrumentin opiskeluun tai musiikkileikkikoulutoimintaan. Kuvaamme kuitenkin aiemman kirjallisuuden avulla musiikki-instrumentin opetteluun hyötyjä ja mahdollisuuksia sekä nostamme esiin erilaisia instrumentteihin tutustumisen toimintatapoja, joita varhaiskasvatuksessa voi hyödyntää.

Varhaislapsuus on otollista aikaa tutustua lasten kanssa erilaisiin instrumentteihin. Aiemmassa kirjallisuudessa on esitetty, että soittotaidon opettamisen perustana tulisi olla oppilaan yksilöllinen kehitys ja soittamista tulisi harjoitella soittajien valmiuksien mukaan, jotta lapsi itsekin havaitsee oppivansa soittamaan ja voi näin motivoitua soittamisesta (Hyry-Beihammer ym., 2013, s. 168; Seppänen & Lindeberg-Piiroinen, 2017, s. 245). Instrumentin koko ja siihen tarvittava soitotekniikka vaikuttavat lasten mahdollisuuksiin soittaa instrumenttia (Smith, 2008, s. 54), minkä vuoksi tulee harkita instrumenttien sopivuutta lapsille.

Varhaislapsuuden oppiminen on leikkilähtöistä, minkä vuoksi instrumentin opetteluun on myös kritisoitu, sillä formaali soitonopetus on herättänyt huolta lapsen hyvinvoinnista, esimerkiksi stressin syntymisen vuoksi (Smith, 2008, s. 54). Monien tutkimusten mukaan lasten varhaisessa iässä aloittamat musiikki-tunnit ovat kuitenkin tukeneet lasten kehitystä, etenkin yhdessä huoltajien antaman tuen kanssa (Smith, 2008, s. 54–55).

Instrumentin opetteleminen voi siis tukea lasten monien eri taitojen kehittymistä. Esimerkiksi Hyry-Beihammerin ym. (2013, s. 152) mukaan lasten soittoharrastuksilla on myönteinen vaikutus muun muassa keskittymiskykyyn, oppimiseen, sosiaalisten ja motoristen taitojen oppimiseen sekä tunne-elämän tasaamiseen. Instrumentin opetteleminen voi myös tukea lasten kouluarvosanojen parantumista, tunnollisuuden kasvamista, avoimuutta sekä kunnianhimoa (Hille & Schupp, 2014, s. 67). Lapsena aloitettu soittoharrastus voi johtaa myös

yhden instrumentin syvälliseen tuntemiseen sekä laajeta muidenkin instrumenttien hallintaan (Hyry-Beihammer, 2013, s. 151). Soittoharrastuksen aloittamista helpottaa eri instrumentteihin tutustuminen.

2.2.1 Instrumentteihin tutustuminen varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatuksessa pääsääntöisesti käytettäviä instrumentteja ovat, rytmi- ja melodiasoitimet sekä viisikielinen kantele (Ruokonen, 2020, s. 128). Myös muiden instrumenttien, kuten kehosoitimien ja itse tehtyjen instrumenttien ääniin ja ominaisuuksiin voidaan tutustua. Varhaiskasvatuksessa toimitaan usein lasten kanssa pienryhmissä (Marjanen, 2009), ja lasten kanssa usein soitetaan yhdessä (Ruokonen, 2016, s. 13). Yhdessä soittamisen kautta lapset oppivat kuuntelemaan toisiaan ja odottamaan omaa vuoroaan. Varhaiskasvatuksen pedagogiikassa on tyypillistä integroida yhteen toimintaan useita eri oppimisen alueita, esimerkiksi instrumentteja voidaan integroida kielen opetteluun tai liikuntaan. Integroimisen avulla voidaan mahdollistaa lasten moniaistillista ja kokonaisvaltaista oppimista.

Instrumentteja helposti hyödynnetään muussa toiminnassa irrallisena osana ilman sidosteisuutta musiikkikasvatukselliseen kokonaisuuteen, minkä vuoksi olisikin tavoiteltavaa luoda musiikkikasvatuksessa holistisia musiikkikonaisuuksia ja tutustua instrumentteihin pitkäjänteisesti. Smith (2008) esittää, että varhaiskasvatuksen opettajan tulisi muodostaa lasten kehitystason mukaista musiikkitoimintaa, rakentaa holistinen musiikkiympäristö lapsille, kannustaa heitä, sekä neuvoa vanhempia lapsille sopivista lisämateriaaleista. Soitonopiskelu itsessään on pitkäjänteinen prosessi (Hyry-Beihammer ym., 2013, s. 151), minkä vuoksi holististen oppimiskokonaisuuksien luominen on tärkeää.

Instrumentteihin tutustumisessa on tärkeää suunnitella etukäteen, kuinka erilaiset soittimet soivat yhdessä ja mitkä soittimet ylipäänsä sopivat yhteen (Sepänen & Lindeberg-Piiroinen, 2017, s. 226). McPherson ym. (2016) esittävät opettajan valitsevan instrumentteja eri kriteerein, kuten päiväkodilla saatavilla ole-

vista instrumenteista sekä toimintasuunnitelmaan tai opetuskokonaisuuteen sopivista instrumenteista. Lisäksi soitinhankinnoissa on tärkeää kiinnittää huomiota instrumenttien laatuun, kestävyyteen, soitettavuuteen ja niiden ääneen (Seppänen & Lindeberg-Piiroinen, 2017, s. 227).

Tutkimuksissa nousi esille, kuinka lapsen oma kokeileminen on ensiaskel luovaan soittamiseen (Seppänen & Lindeberg-Piiroinen, 2017, s. 216). Luokkala (2018, s. 42) esittää, että uusiin soittimiin olisi hyvä tutustua lasten kanssa yksi kerrallaan. Hänen mukaansa uuteen soittimeen tutustuessa tutkitaan soittimen rakennetta sekä opetellaan oikeaa soittoasentoa. Aikuisen on myös tärkeää ohjata lapsia kohtelemaan soittimia hyvin (Seppänen & Lindeberg-Piiroinen, 2017, s. 227).

Lapset nauttivat instrumenttien soittamisesta ja itse säveltämisestä, minkä vuoksi erilaiset musiikilliset aktiviteetit ovat hyvä keino luoda pohjaa pienten lasten oppimiselle (Garvis, 2012). Instrumentteihin tutustuminen siis kannattaa varhaiskasvatuksessa ja sitä on mahdollista toteuttaa monin eri tavoin.

2.2.2 Pedagogiset menetelmät

Soittamisen hyviä toimintamuotoja ovat muun muassa musiikkileikit, soivat sadut, musiikin kuuntelu sekä rytmi- ja soittoharjoitteet (Seppänen & Lindeberg-Piiroinen, 2017, s. 213). Instrumentteihin voidaan tutustua fyysisillä instrumenteilla, kuuntelemalla musiikkia eri genreistä ja hyödyntämällä audio-visuaalista maailmaa, kuten kuvia ja videoita. Itse soittaminen alkaa kuitenkin kehosoitinmista, joista rytmi on helppo siirtää myös muihin soittimiin (Ruokonen, 2016, s. 16). Myös Seppänen ja Lindeberg-Piiroinen (2017, s. 218) kertovat kehosoitinrytmien valmistavan lapsia muihin soittotehtäviin. Lisäksi Seppänen ja Lindeberg-Piiroisen (2017, s. 246) mukaan ennen soittimilla soittamista rytmikokonaisuudet kannattaa ottaa haltuun esimerkiksi kehosoitinmista, kuten taputusta hyödyntämällä. Kehosoittimet ovat myös luontaisesti toiminnassa mukana ja täten heti käyttövalmiina (Fredrikson, 2009, s. 134; Luokkala, 2018, s. 17). Lisäksi kehosoitinmista riittää jokaiselle lapselle (Luokkala, 2018, s. 17), mikä on tärkeää lasten

kanssa soittaessa. Voisi siis ajatella, että kehosoitteita olisi helppo hyödyntää, sillä ne ovat kuitenkin joka tilanteessa ja toiminnassa mukana.

Instrumentteihin tutustuminen voidaan kuitenkin kokea hankalana esimerkiksi osaamisen tai resurssien puuttumisen takia (Vesioja, 2006), minkä vuoksi niihin ei välttämättä tutustuta ollenkaan tai vähäistä enempää varhaiskasvatuksessa. Tämän vuoksi tutkimustehtävämme on aiheellinen, sillä pyrimme selvittämään opettajien käsityksiä instrumentteihin tutustumisesta ja selvittää sen nykyistä tilannetta.

3 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Tutkimuksemme tehtävänä on selvittää, kuinka varhaiskasvatuksen opettajat käsittelevät erilaisten instrumenttien käytön varhaiskasvatuksen musiikkikasvatuksessa, ja mitä asioita he pitävät niissä tärkeinä. Toteutamme tutkimuksen laadullisena keräämällä haastattelu- ja kyselyaineistoa päiväkodeissa työskenteleviltä varhaiskasvatuksen opettajilta. Haastateltavat varhaiskasvatuksen opettajat työskentelevät kunnan päiväkodeissa. Pyrimme haastattelemaan eri ikäisten lasten kanssa työskenteleviä varhaiskasvatuksen opettajia tasapuolisesti. Tämän lisäksi toteutamme verkkokyselyn. Toteutamme laadullisin menetelmin aineistolähtöistä sisällönanalyysia.

3.1 Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset

Tutkimuksemme tavoitteena on selvittää, minkälainen rooli musiikki-instrumenteilla on varhaiskasvatuksen musiikkikasvatuksessa. Varhaiskasvatussuunnitelman (2022) oppimisen alueen *Ilmaisun monet muodot* yhtenä aihealueena on *musiikillinen ilmaisu*, jonka yhtenä osa-alueena on erilaisiin instrumentteihin tutustuminen. Tämän vuoksi haluamme selvittää opettajien käsityksiä instrumenttien käytöstä varhaiskasvatuksessa. Lisäksi haluamme selvittää, tutustutaanko varhaiskasvatuksessa erilaisiin instrumentteihin ja millä tavalla. Tutkimuskysymyksiksemme muodostui:

1. Kuinka instrumentteja käytetään varhaiskasvatuksen musiikkikasvatuksessa?
2. Millaisia merkityksiä varhaiskasvatuksen opettajat antavat instrumenttien käytölle?
3. Minkälaiset tekijät rajoittavat instrumentteihin tutustumista varhaiskasvatuksessa?
4. Minkälaiset tekijät mahdollistavat instrumentteihin tutustumisen varhaiskasvatuksessa?

3.2 Tutkimuksen taustaa

Tutkimusotteemme on laadullinen ja se näkyy muun muassa analyysissämme ja tulosten esittämisessä. Selvitämme varhaiskasvatuksen opettajien käsityksiä instrumenttien käytöstä varhaiskasvatuksen musiikkikasvatuksessa. Kiviniemi (2015, s. 74) kuvailee laadullista tutkimusta prosessina, jossa tutkijan ymmärrys tutkittavasta ilmiöstä rakentuu tutkimuksen edetessä. Tutkiessamme opettajien käsityksiä, on oleellista pyrkiä säilyttämään alkuperäisesti sanotun asian sanoma, jotta tutkimuksemme autenttisuus säilyy.

Analyysimenetelmänämme käytettävä aineistolähtöinen sisällönanalyysi sisältää hieman tieteellisen realismin piirteitä, sillä kiinnostuksen kohteenaamme on kielellisen eli lausutun aineiston sisältö, josta pyrimme rekonstruoimaan ilmiön rakennetta mahdollisimman rehellisesti (Valleala & Kautto-Knape, 2019). Vallealan ja Kautto-Knape (2019) mukaan tieteellisessä realismissa aineiston ajatellaan kuvaavan todellisuutta. Todellisuudella tarkoitetaan instrumenttien käytön ja niihin tutustumisen tilannetta varhaiskasvatuksen musiikkikasvatuksessa, joita opettajat kuvaavat vastauksillaan.

Tunnetut musiikkipedagogit, kuten Montessori, sekä edeltävät tutkimukset ovat ohjanneet musiikkikasvatukseen liittyviä paradigmoja eteenpäin. Tietoteoreettista ymmärrystä musiikkikasvatuksesta on rakennettu yhteisesti eteenpäin, muun muassa tutkimuksen avulla, ja se näkyy esimerkiksi yleisessä puheessa, opetussuunnitelmissa ja käsityksissä musiikkikasvatuksesta. Merkityksiä voidaan muokata siis sosiaalisesti. Tällä voi olla vaikutusta siihen, millaisia merkityksiä varhaiskasvatuksen opettajat antavat instrumenttien käytöstä sekä kuinka musiikkikasvatuksesta puhutaan yleisesti, jo koulutuksesta lähtien. Tutkimuksemme on konstruktionistisen tiedonkäsityksen piirteitä kollektiivisesta merkityksellistämistä (Valleala & Kautto-Knape, 2019). Käsitteet instrumenttien käytöstä musiikkikasvatuksessa muuttuu ajan ja paikan myötä, sillä yhteinen ymmärrys sen suhteen muuttuu dynaamisesti. Esimerkiksi nykypäivänä on yleisempää integroida musiikkikasvatusta yhteen muiden oppimisen alueiden

kanssa. Lisäksi nykyään varhaiskasvatuksen musiikkikasvatus on leikinomaisempaa, kun taas aiemmin musiikinopetus oli formaalimpaa. Selvitämme opettajien antamaa yleisempää kuvaa musiikkikasvatuksesta ja instrumenteista, mikä voi heijastaa paradigmoja sekä yleisiä käsityksiä musiikkikasvatuksesta. Kollektiivinen merkityksellistäminen voi siis vaikuttaa siihen, millaisia asioita opettajat merkityksellistävät instrumenttien käytön suhteen.

3.3 Tutkimusaineisto

Haastattelemme sekä toteutamme verkkokyselyn varhaiskasvatuksen opettajille. Hirsjärven ym. (2016, s. 164) mukaan laadullisessa tutkimuksessa on tyypillistä käyttää tutkittavien näkökulmia esiin tuovia metodeja, esimerkiksi haastattelua. Haastattelemme ja jaamme verkkokyselyä varhaiskasvatuksen opettajille, sillä heitä kuvaillaan tiimin pedagogisina johtajina, minkä vuoksi heiltä on hyvä kerätä tietoa tutkimustamme varten. Pyrimme tutkijoina vastuulliseen vuorovaikutukseen tutkittavien kanssa, kun toteutamme haastattelut. Tarvitsemme tutkimusluvan kaupungilta, jossa varhaiskasvatuksen opettajien haastattelut toteutetaan. Tämän lisäksi otamme yhteyttä kunnallisten päiväkotien johtajiin, jotta saamme halukkaita varhaiskasvatuksen opettajia haastateltavaksi.

Syvähaastattelujen lisäksi toteutamme verkkokyselyn. Haastattelussa ja verkkokyselyssä esitetään samat kysymykset. Yhdistämme kaksi eri aineistonkeruumenetelmää tehokkuuden vuoksi, mutta myös siksi, että ne tukevat toinen toisiaan. Tuomen ja Sarajärven (2009, s. 71) mukaan kyselyä ja haastattelua voidaan käyttää rinnakkain. Haastattelu sopii aineistonkeruumenetelmäksi silloin, kun halutaan tietää mitä ihminen ajattelee tai miksi hän toimii kuten toimii (Tuomi & Sarajärvi, 2006, s. 74). Haastattelun etuna voidaan pitää joustavuutta, sillä tutkijalla on esimerkiksi mahdollisuus toistaa ja tarkentaa kysymyksiä (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 85). Näiden edellä mainittujen asioiden vuoksi valitsimme haastattelun yhdeksi aineistonkeruumenetelmäksemme.

Toteutimme haastattelut etätoteutuksena Teamsin välityksellä maaliskuussa ja tallensimme haastattelut litterointia varten. Haastattelimme tutkimuk-

seen osallistuvia varhaiskasvatuksen opettajia yhdessä esittäen haastattelukysymykset vuorotellen. Muotoilimme haastattelukysymykset avoimiksi, jotta tutkittava voi vastata niihin haluamallaan tavalla. Pyrimme antamaan haastatteluissa riittävästi aikaa tutkittavalle vastata kattavasti haastattelukysymyksiin, mutta pitämään haastattelun sopivan mittaisena. Tavoitteenamme oli 15–30 minuutin kestoiset haastattelut, minkä kerroimme myös haastateltaville. Haastatteluiden kestot olivat alle puoli tuntia. Litteroidessa jätimme tarpeettomat täytesanat ja toistot, jotka eivät olleet opettajan kertomalle oleellisia pois, mutta muuten litteroimme haastattelut sanatarkasti.

Kyselyn avulla voidaan selvittää ihmisten ajatuksia ilmiöistä (Tuomi & Sarajärvi, 2009, s. 72). Kyselyn etuna voidaan pitää sitä, että se säästää tutkijan vaivannäköä ja aikaa (Hirsjärvi ym., 2016, s. 195). Kysely ei kuitenkaan välttämättä anna yhtä syvällistä tietoa kuin haastattelu (Tuomi & Sarajärvi, 2009, s. 74), sillä emme kykene tutkijoina kysymään esimerkiksi jatkokysymyksiä tai tarkentamaan kysymyksiä. Lisäksi emme tutkijoina voi olla varmoja siitä, kuinka vakavasti kyselyyn vastanneet ovat suhtautuneet tutkimukseemme eli ovatko he pyrkineet vastamaan rehellisesti ja huolellisesti (Hirsjärvi ym., 2016, s. 195).

Jaoimme verkkokyselyn sosiaalisen median ryhmään, jonka jäsenet ovat varhaiskasvatuksen opettajia. Lisäksi jaoimme verkkokyselyä tuttavillemme. Verkkokyselyssä varmistettiin kysymyksellä ”Oletko varhaiskasvatuksessa työskentelevä varhaiskasvatuksen opettaja?” vastaajan työnkuva. Kysely luotiin ja jaettiin 11.3.2024 ja siihen oli mahdollista vastata 29.3.2024 saakka. Kyselyvastauksia saimme seitsemän, joista kahdessa oli jätetty vastaamatta osaan kysymyksistä. Yhdessä kyselyvastauksessa oli jätetty vastaamatta kysymykseen 12 ja toisessa kysymyksiin 11–14. Kysymykset 11–14 sisälsivät kysymyksiä instrumenteista, kuten esimerkiksi kysymyksen instrumenttien saatavuudesta ja siitä, miten lapset suhtautuvat instrumentteihin.

3.4 Aineiston analyysi

Valitsimme analyysimenetelmäksi aineistolähtöisen sisällönanalyysin. Aineistolähtöisessä analyysissä tarkoituksena on yhdistellä käsitteitä (Tuomi & Sarajärvi, 2006, s. 115). Tuomen ja Sarajärven (2006, s. 110–111) mukaan aineistolähtöinen sisällönanalyysi voidaan karkeasti jakaa kolmivaiheiseksi prosessiksi. Heidän mukaansa nämä kolme vaihetta ovat aineiston redusointi eli pelkistäminen, aineiston klusterointi eli ryhmittely ja aineiston abstrahointi eli teoreettisten käsitteiden luominen. Analysoimme syvähaastattelut ja verkkokyselyvastaukset yhdessä, sillä kysymykset ovat molemmissa aineistonkeruumenetelmissä samat.

Ensimmäisenä syvähaastattelujen jälkeen litteroimme eli kirjoitimme aineiston auki yhdeksi kokonaisuudeksi jatkoanalyysia varten. Tämän jälkeen luimme aineistoa ja perehdyimme sen sisältöihin. Sitten redusoinimme koko aineiston eli pelkistimme aineistossa olevia alkuperäisiä ilmauksia. Pelkistetyistä ilmauksista etsimme samankaltaisuuksia ja erilaisuuksia. Loimme tutkimustehävän perusteella alaluokkia, eli klusteroimme aineistoa, minkä jälkeen muodostimme neljä tutkimuskysymystämme. Tuomen ja Sarajärven (2006, s. 112) mukaan aineiston klusteroinnissa samaa asiaa tarkoittavat käsitteet yhdistetään ja niistä muodostetaan yhteinen alaluokka sekä nimetään tämä luokka sen sisältöä kuvaavalla käsitteellä.

Abstrahoinimme aineiston tutkimuskysymys kerrallaan. Tutkimuskysymykset muodostettiin aineiston sisältöjen ja alaluokkien perusteella. Klusteroinnin jälkeen abstrahoinimme aineiston, jotta pystyimme muodostamaan kokoavia käsitteitä tai yhdistäviä luokkia. Tuomi ja Sarajärvi (2006, s. 114) kertovat abstrahoinnin jatkavan aiemmin luotujen luokkien yhdistelyä sekä etenevän kohti teoreettisia käsitteitä ja johtopäätöksiä. Abstrahoinnissa osa alaluokista meni limittein, minkä vuoksi kävimme alaluokat uudelleen läpi ja varmistimme, vastaavatko niiden sisällöt tutkimuskysymyksen sisältöihin. Sama alaluokka voi esiintyä useammassa eri tutkimuskysymyksen abstrahoinnissa ja niiden sisältö on säilynyt samana. Alaluokkien nimiä on kuitenkin muutettu vastaamaan paremmin tutkimuskysymykseen.

Ensimmäiselle ja toiselle tutkimuskysymykselle ”kuinka instrumentteja käytetään varhaiskasvatuksen musiikkikasvatuksessa” ja ”millaisia merkityksiä varhaiskasvatuksen opettajat antavat instrumenttien käytölle” muodostui 7 alaluokkaa sekä 4 pääluokkaa. Kolmanteen tutkimuskysymykseen ”Minkälaiset tekijät rajoittavat instrumentteihin tutustumista varhaiskasvatuksessa” muodostui 6 alaluokkaa ja 2 pääluokkaa. Neljänteen kysymykseen ”minkälaiset tekijät mahdollistavat instrumentteihin tutustumisen varhaiskasvatuksessa” muodostui 8 alaluokkaa, 4 pääluokkaa sekä 2 yläluokkaa.

Laadullisessa tutkimuksessa aineiston merkitys korostuu teorettisessa tarkastelussa, ilmiön peruspiirteille tulisi antaa tilaa ja tarkastella ilmiötä niiden pohjalta (Kiviniemi, 2015, s. 78). Kiviniemen (2015) mukaan laadullisessa tutkimuksessa tutkittavaa ilmiötä pyritään vähitellen käsitteellistämään. Edellä mainittujen syiden vuoksi valitsimme aineistolähtöisen analyysimenetelmän, etenimme aineistonkeruussa tutkimustehtävän avulla ja muodostimme tutkimuskysymykset vasta aineiston redusoinnin jälkeen. Aineistolähtöisyydestä huolimatta tutkijan teorettiset näkökulmat ja vähitellen käsitteellistyvät näkemykset ovat ohjaamassa sisällönanalyysin suuntaa (Kiviniemi, 2015, s. 78).

3.5 Eettiset ratkaisut

Syvähaastatteluihin tarvitsimme tutkimusluvan kaupungilta sekä päiväkotien johtajilta. Haastateltavat varhaiskasvatuksen opettajat antoivat myös oman suostumuksensa tutkimukseen osallistumisesta. Kaikilta, joilta tietoa kerätään suoraan, tarvitaan suostumus tutkimukseen osallistumisesta (Jyväskylän yliopisto, ei pvm.). Lähetimme haastateltaville varhaiskasvatuksen opettajille sähköpostitse tiedotteen tutkimuksesta sekä suostumuslomakkeen. Haastateltavat varhaiskasvatuksen opettajat ilmoittivat sähköisesti halukkuutensa osallistua tutkimukseen. Lähetimme heille suostumuslomakkeen takaisin allekirjoitettumme itsekkin sen, kun olimme saaneet tiedon, että kyseiset varhaiskasvatuksen opettajat ovat halukkaita osallistumaan tutkimukseen. Lisäksi lähetimme haastateltaville varhaiskasvatuksen opettajille tietosuojailmoituksen sekä haastattelukysymykset tutustuttavaksi ennen haastatteluamme.

Henkilötietoja tai salassa pidettävää aineistoa sisältävän haastattelun voi tehdä yliopiston hyväksymillä videoneuvotteluohjelmilla, joita ovat Zoom ja Microsoft Teams (Jyväskylän yliopiston Intranet Uno, 2022). Toteutimme haastattelut Teamsissa maaliskuun 2024 aikana. Tallensimme haastattelupuhelut, jotta pystyimme litteroimaan ne aineistoksi analyysivaihetta varten. Haastattelupuhelut toteutettiin paikassa, jossa ei ollut muita ihmisiä, jotta ulkopuolisia ei ollut kuulemassa haastattelua. Aineiston litteroinnissa suojasimme tutkittavien anonymiteetin, sekä mahdollisesti esille nousevien lasten anonymiteetin. Kun olimme litteroineet aineiston, poistimme tallennetut haastattelupuhelut. Verkkokyselyn alussa tiedotimme kyselyn vastaajia tutkimuksestamme. Verkkokysely oli anonymi eli emme keränneet vastaajilta henkilötietoja.

Laadullisessa sisällönanalyysissä tutkijan tulisi osoittaa evidenssiä tukemaan tutkimuksen luotettavuutta (Valleala & Kautto-Knape, 2019). Liinamaan (2019) mukaan tutkimuksella tulisi olla tietoteoreettista perustaa, jotta tutkimuksesta muodostuu täsmällisempi. Tutkimustuloksista tulisi siis muodostaa johdonmukaisia ja tutkimuksen kannalta oleellisia. Tutkimuksen luotettavuuteen vaikuttaa siis se, miten perustelemme aineistosta tekemämme tulkintamme. Myös asianmukainen lähdeviittaaminen tukee tutkimuksen rehellisyyttä ja luotettavuutta. Tutkimuksen tuloksiin vaikuttaa subjektiivisuus, sillä haastateltavat kuvailevat omia käsityksiään kielellisesti ja kuvailevat omaa todellisuuttaan ymmärryksellään (Terävä, 2021). Pyrimme noudattamaan tiedeyhteisön toimintatapoja. Tutkimustulokset tullaan säilyttämään analysoinnin ja tulosten raportoinnin ajan, sen jälkeen ne tuhotaan kokonaan.

4 ANALYYSIPROSESSI

Aineistomme kerättiin varhaiskasvatuksen opettajilta kahdella syvähaastattelulla ja seitsemällä verkkokyselyvastauksella. Syvähaastattelussa ja verkkokyselyssä esitettiin samat kysymykset, minkä vuoksi päätimme redusoida aineistomme yhtenä aineistona. Aineisto pseudonymisoitiin eli loimme jokaiselle vastaukselle tunnistekoodit (ks. Taulukko 1). Tunnistekoodien avulla voimme myöhemmässä vaiheessa viitata vastauksiin antaen yksityiskohtaisia aineistoesimerkkejä.

Taulukko 1. *Vastaajien pseudonymisointi.*

Pseudonymisointi	Tunnistekoodi
Verkkokysely vastaus 1	Opettaja 1
Verkkokysely vastaus 2	Opettaja 2
Verkkokysely vastaus 3	Opettaja 3
Verkkokysely vastaus 4	Opettaja 4
Verkkokysely vastaus 5	Opettaja 5
Verkkokysely vastaus 6	Opettaja 6
Verkkokysely vastaus 7	Opettaja 7
Syvähaastattelu 1	Opettaja 8
Syvähaastattelu 2	Opettaja 9

Myös muut aineistosta esille nousseet tunnistetiedot, kuten paikkakuntien, päiväkotien ja yritysten nimet pseudonymisoitiin.

4.1 Aineiston redusointi, klusterointi ja abstrahointi

Sisällönanalyysissä selvitämme varhaiskasvatuksen opettajien antamia ajatuskonaisuuksia, minkä vuoksi ensin redusoidimme aineistomme. Redusoinnin jälkeen klusteroidimme pelkistetyt ilmaukset alaluokiksi, joiden perusteella muodostimme 4 tutkimuskysymystä. Viimeisenä abstrahoidimme aineiston tutkimuskysymysten mukaan.

Ensin aineisto redusoidtiin, eli etsimme ja listasimme aineistosta alkuperäisilmauksia taulukkoon tutkimustehtävän perusteella. Tämän jälkeen muodos-

timme alkuperäisilmauksista pelkistettyjä ilmauksia. Tutkimustehtävämme ohjasi pelkistettyjen ilmausten muodostamista. Jotkin opettajien vastauksista olivat limittäisiä ja he toistivat ajatuksiaan uudelleen, mutta liittyen eri kontekstiin. Tämän vuoksi lajittelimme aineiston haastattelukysymysten mukaan, mikä mahdollistaa myöhemmässä vaiheessa kontekstin varmistamisen, johon pelkistetty ilmaus on tarkoitettu. Redusoinnissa olemme pyrkineet säilyttämään alkuperäisilmauksen sisällön merkityksen pelkistetyissä ilmauksissa, mutta muuttamaan sen yksinkertaisempaan muotoon (ks. Taulukko 2).

Taulukko 2.

Haastattelukysymyksen 10 vastausten redusointi: "Minkälaisien tekijöiden ajattelet rajoittavan musiikillisiin instrumentteihin tutustumista varhaiskasvatuksessa?"

Alkuperäilmaus	Pelkistetty ilmaus
"Pienryhmät."	Pienryhmät.
"Lasten mielenkiinnon kohde."	Lasten mielenkiintojen kohteet.
"Se että soittimia ei ole saatavilla ryhmiin."	Haasteet soittimien saatavuudessa.
"Oma tietämättömyys ja ei-musikaalisuus."	Oman musikaalisuuden ja tietämyksen puute.
"Koulutus, osaaminen."	Osaaminen ja koulutus.
"Päiväkodin välineet."	Päiväkodin välineet.
"Minulla ole riittävä musiikki osaamista."	Oman musiikkiosaamisen riittämättömyys.
"No ehkä omalla tavallaan semmonen niinku henkilökunnan semmonen tiedonpuute voi ajaa tai semmonen kokemus siitä, että en osaa, en ole tarpeeksi hyvä. Että sitä pitäis saada vaan vahvistettua sitä ajatusta, että se ei haittaa, et yhdessä harjoitellaan ja opitaan ja näin, mutta että niinku että kyllä siinä niinku helposti tulee semmoinen, että jos löytyy joku jolla on yhtään enemmän sitä tietoa ja taitoa niin mielellään niinku pyydetään häntä hoitamaan se homma, että kyllä mä niinku kyl semmonen arkuus varmaan vaikuttaa siihen."	Tiedonpuute ja arkuus.
"Ja toki sitten omalla tavallaan se, että ku ei niitä instrumentteja ole täällä sillä lailla niinku helposti saatavilla välttämättä, että toki varmasti kun siihen oikein innostus ja paneutus ja muuta niin olis mahdollisuus saada vaikka mitä yhteistyötä ja muuta. Mutta että monesti ne varmaan voi olla semmosia mitkä siinä arjessa sitten rajaa sitä että ei vaan tule tartuttua siihen. Ryhdyttyä toimeen."	Instrumentteja ei ole välttämättä helposti saatavilla.
"No just varmaan se, että jos ei niitä soittimia oo."	Soittimien puute.
"Tai ja ne on huonokuntoisia ja näin."	Soittimien huonokuntoisuus.
"Ja sitten tietysti se, että tota jos niinku ei ehkä koe sitä niin semmoseks tärkeeks."	Soittimia ei koeta tärkeäksi.
"Tai ajattelee että ei ne pienet vielä niinku osaa tai muuta, että kuitenkin tosi pienet osaa jo niinku soittaa."	Ajatellaan, että pienet lapset eivät osaa soittaa.
"Ja tota se, että tietysti sitten se, että minkälaisia lapsia on että tota kyl-lähän sitten tota joka ryhmässä on aina se joku, joka saattaa olla hyvin	Arvaamattomat lapset.

arvaamaton, että siellä sitten saattaa joku mennä äkkiä päin seinää sitten joku tota arvokaskin soitin, niin se varmaan jonkun verran rajoittaa kanssa, että miten niitä sitten käytetään.”	
”Ja ehkä se, jos ne ei ole itsellekään sitten silleen tuttuja ne soittimet.”	Soittimet eivät ole itselle tuttuja.

Seuraavaksi etsimme pelkistetyistä ilmauksista samankaltaisuuksia, joiden avulla klusteroimme aineistomme eli muodostamme alaluokkia (ks. Taulukko 3). Pyrimme alaluokkien muodostamisessa siihen, että ne olisivat toisiaan poissulkevia. Alaluokkien muodostamisen jälkeen muodostimme tutkimuskysymyksemme. Klusteroinnin jälkeen abstrahoinimme alaluokat pääluokkiin ja osan myös yläluokkiin tutkimuskysymysten perusteella. Abstrahoinnilla muodostamme kokoavia käsitteitä tai yhdistäviä luokkia. Pääluokilla kuvaillaan tiivistetysti aineiston sisältöjä. Abstrahoinnin jälkeen vielä uudelleennimeämme joitain ala- ja pääluokkia, jotta ne vastaavat paremmin tutkimuskysymykseen.

4.2 Kuinka instrumentteja käytetään varhaiskasvatuksen musiikkikasvatuksessa?

Ensimmäiseksi tutkimuskysymykseksi muodostui realistinen, käytäntöä kuvaava kysymys. Opettajilta kysyttiin haastattelussa ja verkkokyselyssä kysymys ”Miten erilaisia instrumentteja on saatavilla yksikössänne?”, minkä osasta vastauksista muodostettiin alaluokka ”Lasten kanssa käytettävät soittimet” (ks. Taulukko 3). Alaluokkaan kuului myös haastattelukysymyksen ulkopuolelta pelkistettyjä ilmauksia, sillä opettajat vastasivat kysymykseen osin limittäin.

Taulukko 3.

Alaluokan ”Käytössä olevat soittimet” muodostaminen

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka
<ul style="list-style-type: none"> -Lasten kanssa soittamisesta käytetään eniten rytmikapuloita, triangeleita ja rytmimunia -Rytmisoihittimet ja laatat tärkeimmät soittimet -Kehosoihtinten ja perussoihtimien käyttäminen lasten kanssa -Käytetään myös itse tehtyjä marakasseja -Orff-soihtimisto -Ryhmässä käytetään muun muassa rytmikapuloita, rytmimunia ja triangeleita -Rytmisoihtimet, piano ja kantele -Perinteinen valikoima -Rytmmimunia, rytmikapuloita, marakasseja, triangelia ja ksylofonia käytetään noin kerran tai kaksi kuukaudessa. 	Käytössä olevat soittimet

-Rytmikapulat, kitara, rytmimuna, minirummut, kantele ja triangeli -Ajoittainen muiden soittaminen käyttäminen	
---	--

Muodostimme lisää alaluokkia vastaavalla tavalla, yhteisesti koko aineistosta riippumatta tutkimuskysymyksistämme. Alaluokista valitsimme ne asiat, jotka vastasivat tutkimuskysymyksiimme. Valituista alaluokista muodostimme vielä pääluokkia (ks. Taulukko 4).

Taulukko 4.

Abstrahointi tutkimuskysymykselle "Kuinka instrumentteja käytetään varhaiskasvatuksen musiikkikasvatuksessa?"

<i>Alaluokka</i>	<i>Pääluokka</i>	<i>Tutkimuskysymys</i>
Käytössä olevat soittimet	Käytössä olevat resurssit	Kuinka instrumentteja käytetään varhaiskasvatuksen musiikkikasvatuksessa?
Käytettävät työkalut		
Soittamisen mahdollistaminen	Instrumentteihin tutustumista ohjaavat periaatteet	
Instrumentteihin tutustuminen säännöllisesti		
Instrumentteihin tutustumisen toimintatavat	Käytännön toteuttaminen	
Opettajien käsitys instrumentteihin tutustumisesta	Instrumentteihin tutustumisen sisällöt	
Musiikkituokioiden sisältö		

Abstrahoinnin jälkeen huomasimme joidenkin alaluokkien ja pääluokkien nimien vastaavan huonosti tutkimuskysymykseen, minkä vuoksi uudelleennimesimme osan niistä. Esimerkiksi alaluokka "säännöllisyys instrumentteihin tutustumisessa" uudelleennimettiin "instrumentteihin tutustuminen säännöllisesti". Luokkien uudelleennimeämisessä varmistimme ilmausten säilyvän rehellisinä, eli emme lisänneet niihin ylimääräisiä käsityksiä tai tarkoituksia, joita niihin ei olisi valmiiksi jo voinut tulkita.

5 INSTRUMENTTEIHIN TUTUSTUMINEN

Tutkimustehtävänäimme oli selvittää, kuinka varhaiskasvatuksen opettajat näkevät musiikki-instrumenttien käytön varhaiskasvatuksen musiikkikasvatuksessa. Tulosluvuissa käsitellään, kuinka instrumentteja käytetään, millaisia merkityksiä opettajat antavat instrumenttien käytölle, sekä minkälaisia rajoittavia ja mahdollistavia tekijöitä instrumentteihin tutustumisessa on.

5.1 Instrumenttien käyttö varhaiskasvatuksessa

Vastauksissa ilmeni opettajien käsityksiä instrumenttien käytöstä ja niihin tutustumisesta varhaiskasvatuksen toiminnassa ja arjessa. Opettajat kuvailivat omia käsityksiään ja ryhmänsä toimintaa instrumentteihin tutustumisesta.

Ensimmäiseksi opettajat toivat esille, kuinka erilaisia musiikki-instrumentteja on saatavilla heidän yksiköissään. Tämän lisäksi opettajat toivat esiin, mitä instrumentteja he käyttävät lasten kanssa. Aineistomme perusteella perussoittimisto löytyy useimmasta päiväkodista. Esimerkiksi opettaja 6 kertoi heiltä löytyvän ”piano, kantele. Bongo, meillä on myös soittimia kuten: rytmi soittimia, kapulat, putkipenaali, triangeli, tamburiini, kulkuset, lautaset, kehärumpu”. Myös opettaja 9 kertoi ”no varmaan aika perinteinen valikoima, että triangeleita löytyy ja kehärumpuja ja rytmikapuloita ja bassopaloja on pari ja marakasseja ja kastanjetteja ja guiroja ja kaikenlaisia muita käsirumpuja ja sadeputkia ja piano täältä löytyy ja näin mutta aika semmoinen varmaan perusvalikoima”. Opettajat toivat esille myös instrumentteihin tutustumisessa käytettäviä työkaluja, kuten YouTubea, Garagebandia ja soitinesittelyjen katsomista tai niihin osallistumista.

Aineistoesimerkki 1

Jos no mekään ei olla nyt käyty fyysisesti missään, mutta että [paikkakunnan nimi] olis niitä sinfoniaorkesteri järjestäis tämmöisiä käyntejä päiväkotiryhmille ja muuta, mutta että sitten ollaan kyllä saatettu kattoo vaikka joutain videoita erilaisista soittimista ja muita, että tehdään niitä sillä lailla tutuksi ja että ollaan käytetty myös garagebändiä tosta ipadista, että ollaan sillä lailla tiedetään vaikka että miltä viulu kuulostaa ja muuta vaikka ei olla täällä nyt päästy viulua kokeilemaan (Opettaja 9).

Toiseksi opettajat toivat esille, kuinka he tutustuvat instrumentteihin varhaiskasvatuksessa ja minkälaisia sisältöjä heillä on. Vastauksissa ilmeni instrumentteihin tutustumisen olevan soittimien kokeilemista, kuuntelua, soittamista, katsomista sekä vapaata tutustumista. Instrumentteihin tutustuminen vaihtelee ryhmittäin, jotkut käyttävät instrumentteja satunnaisesti, toiset opettajat ottavat instrumentteja mukaan myös vapaaseen käyttöön musiikkihetkien lisäksi. Opettaja 1 kertoi tutustuvansa lasten kanssa instrumentteihin ”kokeilemalla, kuuntelemalla, soittamalla”. Opettaja 6 puolestaan kertoi, että ”näytämme instrumentteja mikä meillä on päiväkodissa ja kerromme miten ne toimivat”. Näiden lisäksi, opettajat kuvailivat instrumentteihin tutustumisen olevan myös ”vapaa[ta] tutustumi[sta] soittimiin” (opettaja 2), erilaisten soittimien soittamista ja tekemistä. Esimerkiksi opettaja 1 kertoi heidän soittavan ”musiikkihetkillä usein itse tekemiämme marakasseja”. Opettajat nostivat esille myös heidän mielestään tärkeitä toimintaperiaatteita, kuten lasten mahdollisuutta osallistua soittamiseen ja kokeilla erilaisia soittimia, vapaata tutustumista sekä uusien kokemusten ja onnistumisten tarjoamista lapsille.

Aineistoesimerkki 2

[E]hkä tärkeintä on päästä kokeilemaan ja saada semmoisia positiivisia kokemuksia niistä instrumenteista ja ylipäätään niinku päästä osallistumaan ja muuta ja niinku että varhaiskasvatuksessa ainakin meillä paljonhan käytetään [...] kehoa soittimena ja [...] muita instrumentteja niin käytetään mitä on [...], mutta että kyllähän siis lapset nauttii siitä kun pääsee kokeilemaan ja itse tuottamaan niitä ääniä ja muita, että kyllä se kovasti kiinnostaa (Opettaja 9).

5.2 Opettajien antamat merkitykset instrumenttien käytölle varhaiskasvatuksessa

Aineistosta nousi esiin erilaisia merkityksiä instrumenttien käytölle varhaiskasvatuksessa. Opettajat toivat esille, minkälainen merkitys esimerkiksi kasvattajalla, toimintaperiaatteilla, toiminnan kehittämisellä ja kehityksen tukemisella on musiikillisten elämysten luomisessa lapsille.

Kasvattajan esimerkillisyydellä ja innokkuudella käyttää instrumentteja on merkitystä lasten suhtautumisessa musiikkiin ja instrumentteihin. Opettajat 5 ja

8 toivat esiin kasvattajan esimerkillisyyden vaikutuksen, ja erityisesti opettaja 8 toi esille kasvattajan esimerkin merkitystä lasten musiikkiin suhtautumiseen. Hänen mukaansa asioita olivat ”aikuisen oma suhtautuminen ja esimerkki vaikuttaa lasten suhtautumiseen”. Hän myös esitti merkityksellisiksi asioiksi ”Aikuisen myönteinen suhtautuminen ja esimerkki; Rohkeus ja uteliaisuus yhdessä lasten kanssa”. Opettaja 5 toi myös esille ”innostuneisuus[den] ja kokeilu[n]” tukevan instrumentteihin tutustumista varhaiskasvatuksessa. Myös instrumentteihin tutustumisen säännöllisyys, soittamisen mahdollistaminen sekä kehityksen tukeminen nähtiin tärkeinä asioina tukemassa instrumentteihin tutustumista. Opettajat myös kertoivat instrumentteihin tutustumisen kehittämisen ja lisäkoulutuksen tukevan soittimien käyttöä, ja he esittivät toiveitaan näitä kohtaan.

Osa opettajista toi vastauksissaan esille myös omaa kiinnostustaan ja halukkuuttaan pyrkiä tutustumaan lasten kanssa musiikki-instrumentteihin omista taidoistaan riippumatta. Esimerkiksi opettaja 1 kertoi ”itse en osaa soittaa yhtäkään instrumenttia, mutta haluan luoda myös alle 3v. kokemuksia ja elämyksiä erilaisten soittimien kokeiluista”. Myös opettaja 9 kertoi ”et vaikka se ei oo välttämättä itelle se kaikista vahvin osa-alue, niin haluaa kuitenkin sitten just toteuttaa sitä ja niinku just sitä, että ei tarvii osata, että se riittää että on asenne kohdallaan niin”. Opettaja 8:n mukaan ”kannattaa[kin] varmaan silleen ihan rohkeasti lähtee ja yhtä uteliaasti kun lapsetkin lähtee siihen niinku tutustumaan”.

Opettajat pitivät merkityksellisenä myös lasten kehityksen tukemista instrumentteja hyödyntämällä, kuten opettaja 2 toi esiin kertoessaan ”pidän soittamista tärkeänä motoriikan kehitykselle”. Opettaja 6 kertoi, että ”tuetaan kielellistä kehitystä myös vieraskielisen lapsen kanssa, opitaan instrumentin nimi, millä tavalla käytetään niitä yms.”.

Aineistoexamplesimerkki 3

Näin mä aattelin, että se niinku just tämmöinen lapsen emotionaalinen ja sosiaalinen puoli [...], että niinku tulee sitä ryhmäytymistä ja vuorovaikutusta sen musiikin kautta ja sitten niinku silloin kun on ite ollut niinku pienten kanssa, niin just se semmonen että niinku sä soittimella niinku ihan pienet lapsetkin voi siis tarttua vaikka siihen marakassiin [...] ja sitten lapsi voi soittaa just sillä marakassilla kun on sellanen oma nimi, että se on niinku

pienillekin tosi tärkeä ja tulee sitä semmoista ryhmytymistä [...] siinä (Opettaja 8).

Opettajat kertoivat myös toiminnan säännöllisyyden olevan tärkeää. Esimerkiksi opettaja 7 kertoi ”meillä on säännöllisesti esimerkiksi muskaria” ja muskarituokio sisältää yleensä myös erilaisten instrumenttien käyttöä. Lisäksi useat opettajat toivat esiin erilaisia asioita, joita musiikkitoiminnan avulla voidaan harjoitella, kuten alla oleva aineistoesimerkki 4 osoittaa. Muutama opettaja kertoi myös integroivansa instrumentteja muuhun toimintaan, jota aineistoesimerkki 5 havainnollistaa.

Aineistoesimerkki 4

[S]e kuunteleminen ja oppiminen mikä on eskarissa varsinkin tosi tärkeätä, niin sitä voi niinku edesauttaa tällä musiikilla ja instrumenteilla nimenomaan se että tulee se niinku oma vuoro soittaa, sit soitetaan yksin, soitetaan yhdessä. Niillä on nää omat hienot nimityksetkin mutta tota välillä niitä eskareille kerron ja välillä ei, mutta se että niinku tavallaan tulee sitä ja sitten ihan sitä kuuloon perustuvaa erottelukykyä harjoitellaan kanssa sitä auditivista että niinku vaikka joku soittaa piilossa jotain soitinta ja pitää niinku nimetä mikä soitin se on (Opettaja 8).

Aineistoesimerkki 5

[Y]ritetään integroida sitä niinku eri osa-alueisiin, että tavallaan se niinku on väline moneen asiaan se musiikki. Musiikki ja ne soittimet ja tota niinku liikunnassakin sitä just että onko niinku joku hidas tai nopea tai [...] kuuntelee sitä musiikkia vaikka niinku kävelee tai juoksee, että sitten kun tulee se pysähdys, mä yleensä siinä käytän niinku sen instrumentaalien musiikin lisäksi myös sitten että mulla on vaikka semmoinen stop merkki ja sitten tota lapset niinku kun vaikka se loppuu se musiikki, niin sitten juoksu loppuu ja sitten otetaan niinku vaikka se perusrytmi vaikka sinne jalkoihin. Ja sitten taas kun musiikki alkaa niin liike lähtee, että [...] ihan vauhdikkaaseen liikuntaan sitä voi yhdistää sitä musiikkia. Että joko niin että se tulee sieltä jostain tai joku lapsi soittaa sitä rummulla tai ihan millä nyt sitten haluaa (Opettaja 8).

Opettajat kertoivat instrumentteihin tutustumisen mahdollistamisen olevan merkityksellistä varhaiskasvatuksessa, koska kotona ei välttämättä tutustuta instrumentteihin samalla tavalla. Esimerkiksi opettaja 7 kertoi soittimiin tutustumisen olevan varhaiskasvatuksessa ”tärkeä osa koska ei vanhemmat jaksa tai

ehdi samalla tavalla tutustuttaa lapsia eri soittimiin”. Myös opettaja 1 kertoi hänen ”mielestä[än] o[levan] tärkeää, että varhaiskasvatuksessa päästään kokeilemaan ja tutustumaan mahdollisimman paljon uusiin asioihin ja tässä tapauksessa instrumentteihin”.

Lisäksi opettajat toivat esille instrumentteihin tutustumiseen liittyviä kehitysjatoksiaan ja lisäkoulutuksen tarvetta. Useampaa opettajaa kiinnostaisi ”tietää lisää” (Opettaja 1) sekä ”saada vinkkejä instrumenttien käyttöön varhaiskasvatuksessa” (Opettaja 4). Opettajan 4 mukaan soittimia olisi hyvä olla ”tarjolla lapsille vapaaseen leikkiin ja soittimet olisivat osa arkea, kuten esim. kirjat”. Opettajan 6 mukaan ”on tärkeä[ä], että varhaiskasvatuksen koulutuksessa olisi enemmän instrumentin käyt[töä] esim. Piano”.

5.3 Instrumentteihin tutustumisen rajoittavat tekijät

Opettajien vastauksissa nousi esiin myös asioita, jotka rajoittavat instrumenttien käyttöä varhaiskasvatuksessa. Opettajat nostivat esiin resurssien puutteellisuuden, soittimien kunnon, musiikkikasvattajan oman osaamisen, asioiden priorisoinnin, musiikkikasvatuksen työllistävyyden ja lapset rajoittavana tekijänä. Esimerkiksi opettaja 2 kertoi instrumenttien käyttöä rajoittavan ”se että soittimia ei ole saatavilla ryhmiin” ja ”soittimia ei myöskään ole tarpeeksi, jotta jokainen lapsi esim. saisi oman soittimen ja kaikilla olisi sama soitin”. Lisäksi opettaja 2 kertoi ”kielisoittimia tai puhallinsoittimia ei ole päiväkodilla. Jos olisi niin varmasti käyttäisimme”. Myös instrumenttien huonokuntoisuus nousi esiin, kuten opettaja 8 kertoi ”tai ja ne on huonokuntoisia ja näin”.

Aineistossamme nousi esille useita käsityksiä liittyen musiikkikasvattajan osaamisen puutteeseen sekä henkilökohtaiseen suhtautumiseen. Esimerkiksi opettaja 6 kertoi, että hänellä ei ”ole riittävä[ä] musiikki osaamista”. Myös opettaja 4 kertoi ”soittimien käyt[on] o[levan] haastavaa”. Opettaja 4 kertoi instrumenttien käyttöä myös rajoittavan ”oma tietämättömyys ja ei-musikaalisuus”. Opettajan 3 mukaan instrumenttien käyttöä varhaiskasvatuksessa rajoittaa ”musiikkikasvatuksen työllistävyys” ja ”lisäksi kaikkea ei voi asettaa tavoitteeksi.

Ryhmäkohtaisissa tavoitteissa o[n] muita kriittisimpiä asioita”. Lapsista rajoittavana tekijänä kerrotaan alla olevassa aineistoesimerkissä.

Aineistoesimerkki 6

Ja tota se, että tietysti sitten se, että minkälaisia lapsia on että tota kyllähän sitten tota joka ryhmässä on aina se joku, joka saattaa olla hyvin arvaamaton, että siellä sitten saattaa joku mennä äkkiä päin seinää sitten joku tota arvokaskin soitin, niin se varmaan jonkun verran rajoittaa kanssa, että miten niitä sitten käytetään (Opettaja 8).

5.4 Instrumentteihin tutustumisen mahdollistavat tekijät

Instrumentteihin tutustumista rajoittavien tekijöiden lisäksi opettajat toivat esiin tekijöitä, jotka mahdollistavat instrumentteihin tutustumista varhaiskasvatuksessa. Mahdollistaviksi tekijöiksi nousi soittimien saatavuus, soittimien kunto, käytettävät työkalut, musiikkikasvattajan osaaminen, kasvattajan soittohistoria, kasvattajan henkilökohtainen suhtautuminen instrumentteihin, kasvattajan innokkuus hyödyntää instrumentteja ja lasten suhtautuminen soittamiseen.

Esimerkiksi opettajan 4 mukaan ”musiikki varastossa on iso kasa instrumentteja”, joka osaltaan mahdollistaa instrumentteihin tutustumisen varhaiskasvatuksessa. Opettajat olivat tuoneet aiemmin esiin soittimien huonokuntoisuutta instrumentteihin tutustumista rajoittavana tekijänä, mutta esimerkiksi opettajan 4 mukaan ”laadukkaat soittimet ja käyttöohjeet” ovat tärkeitä asioita instrumentteihin tutustumisessa. Soittimien laadukkuuden ja käyttöohjeiden voisi siis nähdä mahdollistavan instrumentteihin tutustumista varhaiskasvatuksessa. Opettajat nostivat esiin myös omaa soittohistoriaansa, kuten opettaja 2 kertoi ”minulla on musiikkitaustaa ja olen soittanut instrumenttia 13 vuotta”.

Lisäksi opettajien vastauksissa kerrottiin lasten suhtautumisesta soittamiseen. Opettajien mukaan lapset suhtautuvat soittimiin ja soittamiseen pääosin innokkaasti, kuten esimerkiksi opettaja 7 kertoo lasten ”tykkäävä[n] kovasti” instrumenteista. Myös opettaja 9 kertoo lasten suhtautuvan instrumentteihin ”suurella kiinnostuksella kyllä paljon löytyy siis innokkuutta ja kyllä siis joo, kyllä ne on ihan lasten lempijuttuja kun sinne joku soitinsetti tuodaan esille niin kyllä se niinku on vaatii pientä malttamista, että päästään niitten äärelle, että kyllä kiin-

nostaa”. Lisäksi aineistosta nousi esiin, että jos lapset osoittavat paljon kiinnostusta instrumentteja kohtaan, tulee niitä myös otettua enemmän esille, kuten alla oleva aineistoesimerkki osoittaa.

Aineistoesimerkki 7

Niin, kyllähän se varmaan tota jonkun verran vaihtelee minkä verran se näkyy ja itekin huomaa, että se vaihtelee myös niinku tavallaan vuosittain, että on niinku silleen aika hyvin aina, mutta sitten että joskus että jos lapset vaikka osoittaa paljon kiinnostusta, niin silloin se tavallaan tulee niinku enemmän sitä niinku itekin otettua esille (Opettaja 8).

6 POHDINTA

6.1 Tulosten tarkastelu ja johtopäätökset

Tutkimuksemme tehtävänä oli selvittää, kuinka varhaiskasvatuksen opettajat käsittävät musiikki-instrumenttien käytön varhaiskasvatuksen musiikkikasvatuksessa. Opettajien käsitykset instrumenttien käytöstä vaihtelivat, vaikka heidän käsityksensä sisälsivät paljon samankaltaisuuksia. Opettajien mukaan instrumentteihin tutustutaan ohjatuissa tuokioissa, yhteistyössä muiden tahojen kanssa, ja osassa päiväkodeissa instrumentit ovat myös vapaassa leikissä mukana.

Instrumenttien saatavuudessa ja niiden käytössä näkyi eroja opettajien ja eri yksiköiden välillä. Ruokonen (2020) esitti kirjallisuudessaan varhaiskasvatuksessa käytettävän tyypillisesti melodia- ja rytmisoittimia, kehosoittimia sekä itse tehtyjä instrumentteja. Myös opettajat nostivat näitä soittimia esille vastauksissaan ja useimmasta päiväkodista löytyi perussoittimisto. Aiemmassa kirjallisuudessa (Fredrikson, 2009; Luokkala, 2018; Ruokonen, 2016; Seppänen & Lindeberg-Piiroinen, 2017) puhuttiin paljon kehosoitimien käyttämisestä lasten kanssa, mutta opettajat nostivat enemmän esiin muita instrumentteja, vaikka myös kehosoittimia muutamia kertoja mainittiin. Kehosoittimia kuitenkin riittää jokaiselle lapselle ja ne ovat aina kaikessa toiminnassa mukana, joten niiden käyttö ei ole riippuvainen päiväkodin instrumenttivalikoimasta. Toisaalta kuitenkin on tärkeää tutustua lasten kanssa myös muihin instrumentteihin, ja opettajat toivatkin esiin erilaisia työkaluja, joiden avulla erilaisiin instrumentteihin voidaan tutustua, vaikka päiväkodilla ei instrumentteja paljoa olisikaan. Tällaisia työkaluja olivat esimerkiksi YouTube ja Garageband.

Useimmat opettajat vaikuttivat innokkailta käyttämään instrumentteja, vaikka osa esitti instrumentteihin tutustumisen olevan myös haastavaa. Aiemmassa kirjallisuudessa (Seppänen & Lindeberg-Piiroinen, 2017; Vesioja, 2006) sekä opettajien vastauksissa ilmeni, kuinka esimerkiksi opettajan oma osaami-

nen, epävarmuus ja asennoituminen vaikuttavat musiikkikasvatuksen toteuttamiseen. Opettajien oma epävarmuus ja osaamisen puute voivat siis rajoittaa instrumentteihin tutustumista, vaikka opettaja olisikin muuten innokas käyttämään ja hyödyntämään erilaisia instrumentteja lasten kanssa. Luukkala (2018) on kuitenkin tuonut esiin, että jokainen on omalla tavallaan musikaalinen. Jokaiselta siis löytyy jonkinlaisia taitoja ja osaamista, joita voi myös tarvittaessa kehittää. Lisäksi opettajien vastauksissa nousi esiin, että lasten kanssa voi yhdessä ja uteliaasti lähteä tutustumaan erilaisiin instrumentteihin, vaikka itsellä ei niistä olisikaan sen suurempaa tietoa ja osaamista.

Musiikkikasvatuksen toteuttaminen ja instrumentteihin tutustuminen nähtiin osin hankalana myös siksi, että instrumentteja on liian vähän tai lapsille ei pystytä tarjoamaan tarvittavaa tukea musiikkituokioilla. Osa opettajista kertoi-kin kokevansa myös lapsiryhmän ja yksittäisten lasten rajoittavan instrumentteihin tutustumista. Kaikkia instrumentteja ei välttämättä esimerkiksi käytetä tai pidetä lasten saatavilla, jos ryhmässä on arvaamattomia lapsia. Tämä oli uutta tietoa, sillä aiemmissa tutkimuksissa ja muussa kirjallisuudessa ei ole tuotu esille lapsiryhmää tai yksittäisiä lapsia instrumenttien käyttöä rajoittavana tekijänä. Paremmat resurssit tasapainottaisivat instrumentteihin tutustumisen rajoittavia tekijöitä, minkä avulla voitaisiinkin paremmin tutustua instrumentteihin. Useampaa opettajaa kuitenkin kiinnosti oppia lisää, ja he toivoivat myös käytännöllisempiä ohjeita edistämään instrumentteihin tutustumista varhaiskasvatuksessa.

Tutkimustulosten perusteella musiikki itsessään nähdään tärkeänä ja useimmat opettajat suhtautuvat musiikkiin positiivisesti. Yksilöllisiä eroja löytyi kuitenkin opettajien välillä siinä, kuinka innokkaita he ovat musiikkikasvatusta ja instrumentteja kohtaan. Osa opettajista kuvaili haluttomuuttaan tutustua instrumentteihin kompetenssin puutteen vuoksi tai tarpeen priorisoida muita asioita musiikkikasvatuksen edelle. Opettaja 7 ei kokenut tarpeelliseksi asettaa musiikkikasvatukselle tavoitteita, ja opettaja 4 myös kertoi yhden laulun opettelu-ole-

van riittävää joka kausi. Suurin osa opettajista kuitenkin toi esille omaa innokkuuttaan musiikkikasvatusta kohtaan, ja osa myös kuvaili innostustaan sisällyttää musiikkikasvatusta isommaksi osaksi varhaiskasvatuksen toimintaa.

Opettajien vastausten ja aiemman taustakirjallisuuden (Ruokonen, 2016) mukaan kasvattajan esimerkillisyys on merkittävä tekijä lasten suhtautumisessa musiikkiin ja instrumentteihin. Tutkimustuloksemme lasten suhtautumisesta instrumentteihin tukevat myös aiemmassa kirjallisuudessa esitettyjä havaintoja. Opettajat kertoivat lasten suhtautuvan instrumentteihin innokkaasti ja positiivisesti. Seppäsen ja Lindeberg-Piiroisen (2017) mukaan lapset ovat innokkaita kokeilemaan, millaisia ääniä erilaisista instrumenteista lähtee. Lähtökohtaisesti lapset siis ovat kiinnostuneita erilaisista instrumenteista ja haluavat tutustua niihin, vaikka myös yksilöllisiä eroja löytyy. Opettajien on siis tärkeää mahdollistaa lapsille instrumentteihin tutustumista, sillä lapset eivät muuten välttämättä tiedä niistä. Lisäksi kaikilla lapsilla ei välttämättä ole varhaiskasvatuksen ulkopuolella mahdollisuutta tutustua erilaisiin instrumentteihin.

Opettajat näkivät merkittävänä lasten kehityksen tukemisen instrumenttien avulla. Aiemmassa kirjallisuudessa esitettiin toiminnan kokonaisvaltaisuuden olevan merkittävää lasten kehityksen tukemisessa, ja integroinnin oleva hyvä toimintamalli (Ruokonen, 2016, s. 140; Ruokonen, 2020; Seppänen & Lindeberg-Piiroinen, 2017, s. 225; Smith, 2008; VASU, 2022). Opettaja 8 nosti esille integroivansa musiikkia ja instrumentteja esimerkiksi liikuntaan, mutta opettajat myös esittivät kokonaisuuksien luomisen työllistävää. Opettajat toivat esiin erilaisten taitojen harjoittamisen instrumenttien avulla. Myös aiempi kirjallisuus (Hyry-Beihammer ym., 2013; Smith, 2008) tukevat ajatusta siitä, että instrumenttien soittaminen tukee lasten taitojen kehittymistä ja voi parantaa esimerkiksi keskittymiskykyä ja oppimista.

6.2 Tutkimuksen arviointi

Tuomen ja Sarajärven (2009, s. 139) mukaan tutkimuksen luotettavuutta voidaan arvioida neljällä osa-alueella: uskottavuus (credibility), siirrettävyys (transferability), riippuvuus (dependability) ja vahvistettavuus (confirmability).

Tutkimuksen luotettavuuteen vaikutti useampi tekijä, kuten analyysimenetelmät, aiemmat tutkimukset, tutkimusprosessin kuvaaminen ja aineistolähtöinen analyysi. Tutkimuksella myös ilmeni rajoituksia, kuten suhteellisen pieni tutkimusjoukko, aikatauluun liittyvä kiire ja aloittelevat tutkijat tekemässä tutkimusta. Eettisyyttä pyrittiin ylläpitämään pseudonymisoimalla aineistoa, säilyttämällä osallistujien tietoturvaa ja tuhoamalla tallennetut syvähaastattelut.

Tutkimuksen tuloksia on pyritty esittämään suhteessa edeltäviin tutkimuksiin ja kirjallisuuteen, mikä tukee tutkimuksen vahvistettavuutta (Tuomi & Sarajärvi, s. 139). Kirjallisuutta oli aika kattavasti, mutta muutama oli turhan päivettynyt. Lisäksi olisimme voineet hyödyntää enemmän kansainvälisiä lähteitä. Näkökulmastamme ei kuitenkaan löytynyt paljoa aiempaa kirjallisuutta, mikä haastoi sen relevanttiutta.

Tutkimuksemme sisältämällä tieteellisellä realismilla pyrittiin rekonstruoidaan tutkittavien lausumat mahdollisimman rehellisesti, vaikka aineistoa redusoiitiin ja pelkistettiin, mikä tukee tutkimuksen uskottavuutta. Siirrettävyydellä tarkoitetaan tulosten siirtämistä toiseen kontekstiin (Tuomi & Sarajärvi, 2009, s. 139). Tutkimustulosten siirrettävyyttä ja luotettavuutta kuitenkin ohjaavat aiemmat musiikkikasvatukseen ja instrumenttien käyttöön liittyvät paradigmat, sillä ne vaikuttavat opettajien käsityksiin musiikkikasvatuksesta ja instrumenteista. Tulokset myötäilevät yhteisistä asiakirjoista nousevia asioita, kuten musiikkikasvatuksen tavoitteita, arvoa holistisuudesta, käsitystä lasten oppimisesta ja toiminnan integroinnista, sillä opettajien toiminta pohjautuu näihin yhteisiin asiakirjoihin. Tutkimusprosessissa on pyritty noudattamaan tutkimusyhteisön tieteellisiä periaatteita ja käytäntöjä, mikä vahvistaa tutkimuksen riippuvuutta (Tuomi & Sarajärvi, 2009, s. 139).

Analyysimenetelmät muuttuivat alkuperäisestä suunnitelmasta aikataulullisten syiden ja kunnallisten päiväkotien kiireen vuoksi, mikä osaltaan on voinut vaikuttaa tutkimuksemme luotettavuuteen. Aineistonkeruumenetelmien monipuolistuessa syvähaastattelun lisäksi myös verkkokyselyyn menetelmät tukivat toinen toisiaan. Toisaalta kuitenkin verkkokyselyvastaukset olivat pinnallisempia, mikä vaikeutti niiden tulkintaa ja on siltä osin voinut vaikuttaa

myös tutkimuksemme luotettavuuteen. Emme myöskään saaneet niin syvällistä ja laajaa syvähaastatteluaineistoa kerätyksi kuin alun perin oli tarkoitus.

Tutkimuksen aineistolähtöinen analyysi mahdollisti uusien luokkien luomisen ja aineiston syvällisen analyysin, sillä aineiston tulkintaa ei rajoittanut mikään valmis teoria, jonka mukaan tutkimustuloksia olisi analysoitu. Aineistolähtöinen analyysi osaltaan kuitenkin vaikuttaa tulosten luotettavuuteen, sillä tulokset eivät suoraan perustu aiempien tutkimusten luomiin käsitteisiin.

Aineiston redusointi tutkimustehtävän, eikä erillisesti tutkimuskysymysten mukaan, voi vaikuttaa tulosten täsmällisyyteen eli siihen, kuinka tarkasti tulokset vastaavat tutkimuskysymykseen. Opettajien vastaukset sisälsivät myös paljon päällekkäisyyksiä tutkimuskysymysten välillä. Tämä on osaltaan saattanut vaikuttaa tulosten analysointiin, esittämiseen ja luotettavuuteen.

Tutkimuksessa tehdyt ratkaisut ja päättely pyritään kuvaamaan yksityiskohteisesti, jotta lukija voi arvioida tutkimuksen vahvistettavuutta (Tuomi & Sarajärvi, 2009, s. 139). Olemme kuvanneet tutkimuksemme kaikkia eri vaiheita ja kertoneet, miksi olemme tehneet tietynlaisia ratkaisuja. Olemme pyrkineet kuvailemaan tutkimusta siten, että se olisi toistettavissa.

Tutkimuksessa ilmeni rajoitteina esimerkiksi suhteellisen pieni tutkimusjoukko (2 syvähaastattelua ja 7 verkkokyselyvastausta), mutta tutkimuksen tulokset ovat kuitenkin tutkimuskentässä tärkeitä, sillä niiden avulla voidaan saada pohdintaa ja muutosta aikaan. Tutkimusjoukkoa ja aineistonkeruumenetelmiä kuitenkin perusteltiin ja kuvattiin tarkasti, mikä osaltaan tukee tutkimuksen luotettavuutta.

Tutkimuksen eettisyyttä pyrittiin ylläpitämään eri tavoin, kuten pseudonymisoimalla aineistoa, eli muuttamalla tunnistetietoja, kuten paikkakuntien, päiväkotien ja organisaatioiden nimiä. Näin turvattiin myös tutkittavien anonymiteettia. Säilytimme myös vastaajien tietoturvaa säilyttämällä aineiston salasanan takana, ja toteuttamalla haastattelut suljetussa tilassa ilman ulkopuolisia. Video- ja ääniaineistoa syvähaastatteluista ei katsottu ulkopuolisten läsnä ollessa, ja ne tuhottiin tutkimuksen valmistuttua.

6.3 Jatkotutkimusaiheet ja käytännön sovellukset

Tutkimuksemme tulosten avulla saatiin selville erilaisia työkaluja, joiden avulla voidaan tutustua erilaisiin instrumentteihin lasten kanssa. Esimerkiksi YouTuben ja Garagebandin avulla voidaan tutustua myös sellaisiin instrumentteihin, joita päiväkodilla ei välttämättä ole saatavilla. Myös yhteistyön tekeminen muiden tahojen, kuten musiikkiopiston kanssa nousi esiin ja mahdollisuuksien mukaan lasten kanssa voi esimerkiksi osallistua tai katsoa netistä soitinesittelyjä, joita useat musiikkiopistot ja sinfoniaorkesterit järjestävät. Tulostemme perusteella instrumenttien käytössä varhaiskasvatuksessa oli vaihtelua ja osa opettajista toi esiin, että instrumentteja ei ole riittävästi saatavilla heidän yksikössään. Kuitenkin erilaisia työkaluja sekä yhteistyötahoja hyödyntämällä on mahdollista tutustua lasten kanssa erilaisiin instrumentteihin, vaikka niitä ei välttämättä itse pääsisikään kokeilemaan ja soittamaan. Erilaisiin instrumentteihin tutustuminen varhaiskasvatuksessa on kuitenkin tärkeää, koska kaikki lapset eivät välttämättä kotona tai muualla varhaiskasvatuksen ulkopuolella pääse tutustumaan erilaisiin instrumentteihin.

Tutkimustulostemme mukaan varhaiskasvatuksen opettajat ovat innokkaita hyödyntämään ja käyttämään instrumentteja lasten kanssa, vaikka käytännön toteutumisessa olisi vielä kehitettävää. Opettajat toivoivat lisäkoulutusta ja ylipäänsä lisää tietoa instrumenttien käytöstä varhaiskasvatuksen musiikkikasvatuksessa. Tämä osaltaan tukee sitä, että instrumentit nähdään tärkeinä ja niitä haluttaisiin hyödyntää ja käyttää enemmänkin, jos opettajilla itsellään olisi enemmän tietoa ja taitoa aiheesta. Tätä olisikin tärkeää tutkia enemmän ja kuulla opettajien käsityksiä laajemminkin, koska tällöin esimerkiksi lisäkoulutusta voitaisiin kohdentaa siten, että se palvelisi varhaiskasvatuksen opettajia mahdollisimman paljon. Oikein kohdennetun lisäkoulutuksen myötä voisi olla mahdollista, että instrumentteihin tutustuttaisiin ja niitä käytettäisiin nykyistä enemmän varhaiskasvatuksen arjessa.

7 LÄHTEET

- Fredrikson, M. (2009). Alle kolmevuotiaan musiikilliset kontekstit. Teoksessa J. Louhivuori, P. Paananen & L. Väkevä (toim.), *Musiikkikasvatus: Näkökulmia kasvatukseen, opetukseen ja tutkimukseen* (s. 131–137). Suomen Musiikkikasvatusseura – FiSME r.y.
- Garvis, S. (2012). ‘You are my sunshine my only sunshine’: current music activities in kindergarten classrooms in Queensland, Australia. *Australian Journal of Music Education* 1, 14–21.
- Hille, A. & Schupp, J. (2014). How learning a musical instrument affects the development of skills. *Economic of Education Review* 44, 56–82.
<https://doi.org/10.1016/j.econedurev.2014.10.007>
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. (2016). *Tutki ja kirjoita*. (21. painos). Tammi.
- Hyry-Beihammer, E.K., Joukamo-Ampuja, E., Juntunen, M-L., Kymäläinen, H. & Leppänen, T. (2013). Instrumenttiopettaja oppilaan kokonaisvaltaisen muusikkouden kehittäjänä. Teoksessa M-L. Juntunen, H.M. Nikkanen & H. Westerlund (toim.), *Musiikkikasvattaja: Kohti reflektiivistä käytäntöä* (s. 150–182). PS-kustannus.
- Jyväskylän yliopiston Intranet Uno (19.7.2022). *Tutkimushaastattelujen tallentaminen ja käsittely*. <https://uno.jyu.fi/fi/ohjeet/turvallisuus-tietoturva-jatietosuoja/tietoturva/tietoturvaohjeet/tutkimushaastattelujen-tallentaminen-ja-kasittely-1>
- Jyväskylän yliopisto. (ei pvm.). *Opiskelijan tietosuojaohjeet*.
<https://www.jyu.fi/fi/tietosuoja/opiskelijan-tietosuojaohjeet>
- Kiviniemi, K. (2015). Laadullinen tutkimus prosessina. Teoksessa R. Valli (toim.) & J. Aaltola, *Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2* (s. 74–88).
- Liinamaa, T. (2019, 23. lokakuuta). Fenomenologinen tutkimusorientaatio. Luennot Paloniemi, S., Collin, K. & Liinamaa, T. (2019, 23. lokakuuta). *Kolme lähestymistapaa laadulliseen tutkimukseen*. KTKA2010 Tieteellisen

- tiedon rakentuminen: Laadulliset tutkimusmenetelmät -opintojaksolla.
Jyväskylän yliopisto.
- Lindeberg-Piironen, A. & Ruokonen, I. (2017). Lapsi ja musiikki. Teoksessa A. Lindeberg-Piironen & I. Ruokonen (toim.), *Musiikki varhaiskasvatuksessa-käsikirja* (s. 63–133). Classicus.
- Lindeberg-Piironen, A. & Ruokonen, I. (2017). Musiikkitoiminnan suunnittelu. Teoksessa A. Lindeberg-Piironen & I. Ruokonen (toim.), *Musiikki varhaiskasvatuksessa-käsikirja* (s. 339–378). Classicus.
- Luokkala, M. (2018). *Musiikin varhaiskasvatuksen käsikirja musiikkimatkoille*. Suomen musiikkimatka Oy.
- Marjanen, K. (2009). Musiikkisuunnittelu varhaisiän musiikinopetuksen näkökulmasta. Teoksessa J. Louhivuori, P. Paananen & L. Väkevä (toim.), *Musiikkikasvatus: Näkökulmia kasvatukseen, opetukseen ja tutkimukseen* (s. 385–405). Suomen Musiikkikasvatusseura – FiSME r.y.
- McPherson, G. E., Davidson, J. W. & Evans, P. (2016). Playing an instrument. Teoksessa G. E. McPherson (toim.), *The Child as Musician: A Handbook of Musical Development* (s. 401–421). Oxford University Press.
- Opetushallitus. (2022). *Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet*. Määräykset ja ohjeet: 2a. Opetushallitus.
- Opetushallitus. (2022). *Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet*. Määräykset ja ohjeet: 3a. Opetushallitus.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative Research & Evaluation Methods* (3. painos). Sage Publications.
- Ruokonen, I. (2016). *Esi- ja alkuopetuksen musiikin didaktiikka*. Finn Lectura.
- Ruokonen, I. (2020). Lapsen musiikillinen maailma. Teoksessa E. Hujala & L. Turja (toim.), *Varhaiskasvatuksen käsikirja* (121–135). PS-kustannus.
- Ruokonen, I., Tervaniemi, M. & Reunamo, J. (2021). The significance of music in early childhood education and care of toddlers in Finland: an extensive observational study. *Music Education Research* 23 (5), 634–646.

- Seppänen, E. & Lindeberg-Piiroinen, A. (2017). Soittaminen. Teoksessa A. Lindeberg-Piiroinen & I. Ruokonen (toim.), *Musiikki varhaiskasvatuksessa- käsikirja* (s. 213 – 272). Classicus.
- Smith, W. (2008). Learning a music instrument in early childhood: What can we learn from professional musicians' childhood memories? *Australasian Journal of Early Childhood* 33 (4), 54 – 62.
<https://doi.org/10.1177/183693910803300408>
- Terävä, J. (2021, 21. toukokuuta). Narratiivinen tutkimus. Luento KTKA2010 Tieteellisen tiedon rakentuminen: Laadulliset tutkimusmenetelmät -opintojaksolla. Jyväskylän yliopisto.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2006). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Tammi. (Alkuperäisteos julkaistu 2002).
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2009). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Tammi. (Alkuperäisteos julkaistu 2002).
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2018). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Tammi. (Alkuperäisteos julkaistu 2002).
- Valleala, U. M. & Kautto-Knape, E. (2019). Laadullisen tutkimuksen tieteenfilosofisia lähtökohtia: tunnistaminen ja kuvailu. Luento KTKA2010 Tieteellisen tiedon rakentuminen: Laadulliset tutkimusmenetelmät -opintojaksolla. Jyväskylän yliopisto.
- Varhaiskasvatustilaki 540/2018.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540>
- Vesioja, T. (2006). *Luokanopettaja musiikkikasvattajana* [Väitöskirja, Joensuun yliopisto].
https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/8514/urn_isbn_952-458-810-2.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Wiggins, J. (2016). Musical agency. Teoksessa G. E McPherson (toim.), *The Child as Musician: A Handbook of Musical Development* (s. 102 – 121). Oxford University Press.

8 LIITTEET

Liite 1. Verkkokysely

12. maalisk. 2024

Hei! Teemme kandidaatintutkielmaa Jyväskylän yliopistolla aiheesta varhaiskasvatuksen opettajien antamat merkitykset musiikillisten instrumenttien käytölle varhaiskasvatuksen musiikkikasvatuksessa. Kyselyyn vastaamisen ei pitäisi viedä liikaa aikaasi, mutta toivomme harkittuja vastauksia.

Tiedotus tutkimukseen osallistumisesta

Sinua pyydetään mukaan Jyväskylän yliopiston kahden varhaiskasvatuksen opettajaksi opiskelevan kandidaatintutkielmaan liittyvään tutkimukseen. Tutkimme varhaiskasvatuksen opettajia, minkä vuoksi on aiheellista varmistaa sinun työkuvasi.

Tähän tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista ja sinun anonymiteetti tullaan säilyttämään. Voit kieltäytyä osallistumasta tutkimukseen tai keskeyttää osallistumisen, milloin tahansa ottamalla yhteyttä rekisterinpitäjiin.

Aineisto tulee vain tutkimuksen rekisterinpitäjien käyttöön aineiston käsittelyä ja analyysia varten. Käsitellyn aineiston tuloksia sitten raportoidaan valmiiseen kandidaatintutkielman raporttiin. Tutkimusaineistoa säilytetään, kunnes raportti on julkaisuvalmis. Tämän jälkeen aineisto hävitetään.

Rekisterinpitäjät:

Aino Savolainen, e-mail: aijosavo@student.jyu.fi

Venla Pohjoisvirta, e-mail: pohjvsyu@student.jyu.fi

Instrumenttien käyttö musiikkikasvatuksessa

Varhaiskasvatuksen opettajien antamat merkitykset musiikillisten instrumenttien käytölle varhaiskasvatuksen musiikkikasvatuksessa

1. Oletko varhaiskasvatuksessa työskentelevä varhaiskasvatuksen opettaja? *

Kyllä

2. Kuinka suhtaudut musiikkiin? *

3. Millainen on oma kokemuksesi instrumenteista? Kuvaile omia ajatuksiasi, tunteitasi ja suhtautumistasi instrumentteja kohtaan. *

4. Kuinka musiikkiin ja instrumentteihin suhtautumisesi näyttäytyy työssäsi? *

5. Oletteko asettaneet tavoitteita musiikkikasvatukselle? *

Kyllä

Ei

6. Millaisia tavoitteita olette asettaneet? *

7. Miksi ette ole asettaneet tavoitteita? *

3/12/24, 12:51 PM

Verkkokysely

8. Minkälainen rooli musiikkikasvatuksella on ryhmänne pedagogisessa toiminnassa? *

9. Musiikkikasvatuksen merkitys yleisessä puheessa on noussut viime vuosien aikana, mutta instrumenttien käytön merkityksestä ei vielä tiedetä paljoa. Kuinka itse ajattelet instrumenttien käytön merkityksen olevan varhaiskasvatuksessa? *

10. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa musiikillisen ilmaisen yhtenä toimintatapana on instrumentteihin tutustuminen. Mitä ajattelet tämän tarkoittavan? *

11. Tutustutteko musiikillisiin instrumentteihin varhaiskasvatuksessa? *

Kyllä

Ei

12. Kuinka tutustutte instrumentteihin varhaiskasvatuksessa? *

13. Minkälaisten tekijöiden ajattelet rajoittavan musiikillisiin instrumentteihin tutustumista varhaiskasvatuksessa? *

14. Miten erilaisia instrumentteja on saatavilla yksikössänne? *

3/12/24, 12:51 PM

Verkkokysely

15. Mitä asioita pidät tärkeänä musiikillisiin instrumentteihin tutustumisessa? *

16. Miten ajattelet ryhmäsi lasten suhtautuvan instrumentteihin? *

17. Vapaa sana aiheeseen liittyen. Tuleeko mieleesi jotain muuta merkittävää? *

Liite 2. Haastattelurunko

Haastattelukysymykset:

1. Kuinka suhtaudut musiikkiin?
2. Millainen on oma kokemuksesi instrumenteista? Kuvaile omia ajatuksiasi, tunteitasi ja suhtautumistasi instrumentteja kohtaan.
3. Kuinka musiikkiin ja instrumentteihin suhtautumisesi näyttäytyy työssäsi?
4. Oletteko asettaneet tavoitteita musiikkikasvatukselle? Jos kyllä, niin millaisia? Jos ei, niin miksi?
5. Minkälainen rooli musiikkikasvatuksella on ryhmänne pedagogisessa toiminnassa?
6. Musiikkikasvatuksen merkitys yleisessä puheessa on noussut viime vuosien aikana, mutta instrumenttien käytön merkityksestä ei vielä tiedetä paljoa. Kuinka itse ajattelet instrumenttien käytön merkityksen olevan varhaiskasvatuksessa?
7. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa musiikillisen ilmaisun yhtenä toimintatapana on instrumentteihin tutustuminen. Mitä ajattelet tämän tarkoittavan?
8. Tutustutteko musiikillisiin instrumentteihin varhaiskasvatuksessa? Jos kyllä, kuinka tutustutte instrumentteihin ja miksi?
9. Miten erilaisia instrumentteja on saatavilla yksikössänne?
10. Minkälaisten tekijöiden ajattelet rajoittavan musiikillisiin instrumentteihin tutustumista varhaiskasvatuksessa?
11. Mitä asioita pidät tärkeänä musiikillisiin instrumentteihin tutustumisessa?
12. Miten ajattelet ryhmäsi lasten suhtautuvan instrumentteihin?
13. Vapaa sana aiheeseen liittyen. Tuleeko mieleesi jotain muuta merkittävää?

Liite 3. Tiedote tutkimuksesta ja suostumuslomake

TIEDOTE TUTKIMUKSESTA

Kevät 2024

Tutkimuksen nimi ja rekisterinpitäjä

Varhaiskasvatuksen opettajien antamat merkitykset musiikillisten instrumenttien käytölle varhaiskasvatuksen musiikkikasvatuksessa.

Aino Savolainen, 0442302914, aijosavo@student.jyu.fi, Nuuskakuja 2 E 507, 40700 Jyväskylä.

Venla Pohjoisvirta, 0409676113, pohjvsyu@student.jyu.fi, Silokkaantie 12 A 25, 40640 Jyväskylä.

Pyyntö osallistua tutkimukseen

Sinua pyydetään mukaan Jyväskylän yliopiston kahden varhaiskasvatuksen opettajaksi opiskelevan kandidaatintutkielmaan liittyvään tutkimukseen. Sinua pyydetään tutkimukseen, sillä olet varhaiskasvatuksen opettaja. Tämä tiedote kuvaa tutkimusta ja siihen osallistumista. Liitteenä olevassa tietosuojailmoituksessa on kerrottu henkilötietojen käsittelystä.

Tutkimukseen pyydetään mukaan noin 5—7 tutkittavaa.

Vapaaehtoisuus

Tähän tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Voit kieltäytyä osallistumasta tutkimukseen tai keskeyttää osallistumisen, milloin tahansa.

Tutkimuksen kulku

Tutkimukseen sisältyy haastattelu, joka kestää noin 15—20 minuuttia. Haastattelu tallennetaan videotallenteelle Teamsissä. Tämän jälkeen se litteroidaan eli kirjoitetaan sanataarkasti, kuitenkin siten, että tunnistetiedot on poistettu. Tämän jälkeen videotallenne poistetaan, ja vain litteroitua aineistoa käytetään. Aineisto tulee vain tutkimuksen rekisterinpitäjien käyttöön aineiston käsittelyä ja analyysia varten. Käsitellyn aineiston tuloksia sitten raportoidaan valmiiseen kandidaatintutkielman raporttiin. Tutkimusaineistoa säilytetään, kunnes raportti on julkaisuvalmis. Tämän jälkeen aineisto hävitetään.

Lisätietojen antajan yhteystiedot

Aino Savolainen aijosavo@student.jyu.fi
0442302914

Venla Pohjoisvirta pohjvsyu@student.jyu.fi
0409676113

SUOSTUMUS OSALLISTUA TIETEELLISEEN TUTKIMUKSEEN

Minua on pyydetty osallistumaan Jyväskylän yliopistossa tehtävään kandidaatintutkielman tutkimukseen: Varhaiskasvatuksen opettajien antamat merkitykset musiikillisten instrumenttien käytölle varhaiskasvatuksen musiikkikasvatuksessa.

Olen perehtynyt tutkimusta koskevaan tiedotteeseen ja saanut riittävästi tietoa tutkimuksesta sekä henkilötietojeni käsittelystä. Tutkimuksen sisältö on kerrottu minulle myös

suullisesti ja olen saanut riittävän vastauksen kaikkiin tutkimusta koskeviin kysymyksiini. Selvitykset antoi Aino Savolainen ja Venla Pohjoisvirta. Minulla on ollut riittävästi aikaa harkita tutkimukseen osallistumista.

Ymmärrän, että tähän tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Minulla on oikeus, milloin tahansa tutkimuksen aikana ja syytä ilmoittamatta keskeyttää tutkimukseen osallistuminen. Tutkimuksen keskeyttämisestä ei aiheudu minulle kielteisiä seuraamuksia. Allekirjoittamalla suostumuslomakkeen vahvistan, että olen ymmärtänyt saamani tiedot ja haluan osallistua tutkimukseen.

Tutkimukseen osallistuvan allekirjoitus, nimenselvennys ja päiväys
(tai sähköinen osallistuvan ilmoitus)

Suostumus vastaanotettu

Suostumuksen vastaanottajan allekirjoitus, nimenselvennys ja päiväys

Yhteystiedot:

Aino Savolainen, 0442302914, ajjosavo@student.jyu.fi

Venla Pohjoisvirta, 0409676113, pohjvsyu@student.jyu.fi

Suostumusta osallistua tutkimukseen säilytetään, kunnes kandidaatintutkielman raportti on julkaistu. Tämän jälkeen suostumus hävitetään.

Liite 4. Tietosuojailmoitus

TIETOSUOJAILMOITUS

Olet osallistumassa tieteelliseen tutkimukseen. Tässä tietosuojailmoituksessa sinulle kerrotaan henkilötietojesi käsittelystä osana tutkimusta. Sinulla on lain mukaan oikeus saada nämä tiedot.

1. Rekisterinpitäjät tutkimuksessa musiikki-instrumenttien käytön merkitykset varhaiskasvatuksessa

Rekisterinpitäjä vastaa henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuudesta tutkimuksessa.

Tämän tutkimuksen rekisterinpitäjät ovat: Venla Pohjoisvirta, pohjvsyu@student.jyu.fi ja Aino Savolainen, ajjosavo@student.jyu.fi

Työnohjaaja: Ville Ruutiainen, Jyväskylän yliopiston opettaja, Kasvatustieteiden laitos, ville.i.ruutiainen@jyu.fi.

2. Henkilötietojen käsittelijät

Henkilötietojen käsittelijällä tarkoitetaan tahoa, joka käsittelee henkilötietoja rekisterinpitäjän lukuun ja sen antamien ohjeiden mukaisesti. Henkilötietojen käsittelijän kanssa on laadittava tietojenkäsittelysopimus. Tässä tutkimuksessa henkilötietojen käsittelijöitä ovat rekisterinpitäjät Venla Pohjoisvirta ja Aino Savolainen.

Tutkimuksen toteutuksen aikana rekisterinpitäjä voi käyttää myös muita henkilötietojen käsittelijöitä, joita ei pystytä nimeämään etukäteen. Käsittelijöiden kanssa tehdään aina tarvittavat sopimukset ja niiden soveltuvuus henkilötietojen tietoturvalliseen käsittelyyn arvioidaan ennen sopimuksen tekoa. Rekisteröityä informoidaan käsittelijän käyttämisestä erikseen, jos muutos on merkittävä rekisteröidyn näkökulmasta.

Tutkimustiedon oikeellisuuden varmistamiseksi rekisterinpitäjä voi antaa tietoja käsiteltäväksi (ensisijaisesti ilman suoria tunnistetietoja) ns. tutkimuksen monitoroijalle tai verifioijalle määrääjälle, mikäli tämä on välttämätöntä.-Nämä toimivat tutkimushenkilöstön valvonnassa ja heidän kanssaan tehdään tietojenkäsittelysopimukset.

3. Henkilötietojen muu luovuttaminen tutkimuksen aikana

Henkilötietojasi käsitellään luottamuksellisesti eikä niitä luovuteta sivullisille.

4. Tutkimuksessa musiikki-instrumenttien käytön merkitykset varhaiskasvatuksessa käsiteltävät henkilötiedot

Henkilötietojasi käsitellään tiedotteessa kuvattua tutkimustarkoitusta varten.

Tutkimuksessa Sinusta kerätään seuraavia henkilötietoja: nimi, sähköpostiosoite, video- ja äänitallenne. Tietojen kerääminen perustuu tutkimussuunnitelmaan.

Tutkimuksessa ei käsitellä erityisiä henkilötietoryhmiä.

5. Henkilötietojen käsittelyn oikeudellinen peruste tieteellisessä tutkimuksessa

Yleisen edun mukainen tieteellinen tutkimus (tietosuoja-asetuksen artikla 6.1.e, erityiset henkilötietoryhmät 9.2.j)

Tutkittavan suostumus (tietosuoja-asetuksen artikla 6.1.a, erityiset henkilötietoryhmät 9.2.a)

Tutkittavan suostumus (tietosuoja-asetuksen artikla 6.1.a, erityiset henkilötietoryhmät 9.2.a)

6. Henkilötietojen siirto EU/ETA ulkopuolelle

Tutkimuksessa henkilötietojasi ei siirretä EU/ETA -alueen ulkopuolelle.

7. Henkilötietojen suojaaminen

Henkilötietojen käsittely tässä tutkimuksessa perustuu asianmukaiseen tutkimussuunnitelmaan ja tutkimuksella on vastuuhenkilö. Tutkimuksen rekisteriin tallennetaan vain tutkimuksen tarkoituksen kannalta välttämättömiä tietoja.

8. Tunnistettavuuden poistaminen

Aineisto anonymisoidaan aineiston perustamisvaiheessa (kaikki tunnistetiedot poistetaan täydellisesti, jotta paluuta tunnistelliseen tietoon ei ole eikä aineistoon voida yhdistää uusia tietoja).

Suorat tunnistetiedot poistetaan suojatoimenä aineiston perustamisvaiheessa (pseudonymisoitu aineisto, jolloin tunnistettavuuteen voidaan palata koodin tai vastaavan tiedon avulla ja aineistoon voidaan yhdistää uusia tietoja).

Suoria tunnistetietoja ei kerätä, rekisteröity voi olla aineistosta ainoastaan välillisesti tunnistettavissa eli jos aineistoa yhdistettäisiin muualta saataviin tietoihin ja niiden avulla pyrittäisiin tunnistamaan rekisteröity.

Aineisto analysoidaan suoraan tunnistetiedoin, koska (peruste suorien tunnistetietojen säilyttämiselle):

Tutkimuksessa käsiteltävät henkilötiedot suojataan

- käyttäjätunnuksella salasanalla käytön rekisteröinnillä kulunvalvonnalla (fyysinen tila)
- muulla tavoin, miten: Video- ja ääniaineisto kirjoitetaan sanalliseen muotoon (litteroidaan) suljetussa tilassa ilman ulkopuolisia. Litteroinnin jälkeen video- ja ääniaineisto poistetaan. Käytämme aineiston analysointiin kirjallista aineistoa.

Tutkimuksesta on tehty **erillinen tietosuojan vaikutustenarvio** [Arviointityökalut tietosuojan toteuttamisen tueksi | Jyväskylän yliopisto \(juu.fi\)](#)

Kyllä Ei, koska tämän tutkimuksen tekijä on tarkastanut, ettei vaikutustenarviointi ole pakollinen.

9. HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELY TUTKIMUKSEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEEN

- Tutkimusrekisteri hävitetään tutkimuksen päätyttyä arviolta 5.2024 mennessä tai
- Tutkimusrekisteri anonymisoidaan tutkimuksen päätyttyä arviolta kk.vvvv mennessä eli kaikki tunnistetiedot poistetaan täydellisesti, jotta paluuta tunnistetietoihin ei ole eikä aineistoon voida yhdistää uusia tietoja tai
- Tutkimusrekisteri arkistoidaan tunnistetiedoin eli sisältäen henkilötietoja tutkimuksen päätyttyä arviolta kk.vvvv alkaen.

10. Rekisteröidyn oikeudet

Suostumuksen peruuttaminen (tietosuoja-asetuksen 7 artikla)

Sinulla on oikeus peruuttaa antamasi suostumus, mikäli henkilötietojen käsittely perustuu suostumukseen. Suostumuksen peruuttaminen ei vaikuta suostumuksen perusteella ennen sen peruuttamista suoritettuihin käsittelyihin lainmukaisuuteen.

Oikeus saada pääsy tietoihin (tietosuoja-asetuksen 15 artikla)

Sinulla on oikeus saada tieto siitä, käsitelläänkö henkilötietojasi ja mitä henkilötietojasi käsitellään. Voit myös halutessasi pyytää jäljennöksen käsiteltävistä henkilötiedoista.

Oikeus tietojen oikaisemiseen (tietosuoja-asetuksen 16 artikla)

Jos käsiteltävissä henkilötiedoissasi on epätarkkuuksia tai virheitä, sinulla on oikeus pyytää niiden oikaisua tai täydennystä.

Oikeus tietojen poistamiseen (tietosuoja-asetuksen 17 artikla)

Sinulla on oikeus vaatia henkilötietojesi poistamista tietyissä tapauksissa. Oikeutta tietojen poistamiseen ei kuitenkaan ole, jos tietojen poistaminen estää tai vaikeuttaa suuresti käsittelyn tarkoituksen toteutumista tieteellisessä tutkimuksessa.

Oikeus käsittelyn rajoittamiseen (tietosuoja-asetuksen 18 artikla)

Sinulla on oikeus henkilötietojesi käsittelyn rajoittamiseen tietyissä tilanteissa kuten, jos kiistät henkilötietojesi paikkansapitävyyden.

Oikeus siirtää tiedot järjestelmästä toiseen (tietosuoja-asetuksen 20 artikla)

Sinulla on oikeus saada toimittamasi henkilötiedot jäsennellyssä, yleisesti käytetyssä ja koneellisesti luettavassa muodossa, ja oikeus siirtää kyseiset tiedot toiselle rekisterinpitäjälle, jos se on mahdollista ja käsittely suoritetaan automaattisesti.

Oikeuksista poikkeaminen

Tässä kuvatuista oikeuksista saatetaan tietyissä yksittäistapauksissa poiketa tietosuoja-asetuksessa ja Suomen tietosuojalaissa säädetyillä perusteilla siltä osin, kuin oikeudet estävät tieteellisen tai historiallisen tutkimustarkoituksen tai tilastollisen tarkoituksen saavuttamisen tai vaikeuttavat sitä suuresti. Tarvetta poiketa oikeuksista arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Oikeuksista voidaan poiketa myös jos rekisteröityä ei pystytä tai ei enää pystytä tunnistamaan.

Profilointi ja automatisoitu päätöksenteko

Tutkimuksessa henkilötietojasi ei käytetä automaattiseen päätöksentekoon. Tutkimuksessa henkilötietojen käsittelyn tarkoituksena ei ole henkilökohtaisten ominaisuuksiesi arviointi, ts. profilointi vaan henkilötietojasi ja ominaisuuksia arvioidaan laajemman tieteellisen tutkimuksen näkökulmasta.

Rekisteröidyn oikeuksien toteuttaminen

Jos sinulla on kysyttävää rekisteröidyn oikeuksista, voit olla yhteydessä rekisterinpitäjiin.

Tietoturvaloukkauksesta tai sen epäilyistä ilmoittaminen Jyväskylän yliopistolle

<https://www.jyu.fi/fi/yliopisto/tietosuojailmoitus/ilmoita-tietoturvaloukkauksesta>

Sinulla on oikeus tehdä valitus erityisesti vakinaisen asuin- tai työpaikkasi sijainnin mukaiselle valvontaviranomaiselle, mikäli katsot, että henkilötietojen käsittelyssä rikotaan EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (EU) 2016/679. Suomessa valvontaviranomainen on tietosuojavaltuutettu.

Tietosuojavaltuutetun toimiston ajantasaiset yhteystiedot: <https://tietosuoja.fi/etusivu>

Liite 5. Vastaajien pseudonymisointi

Pseudonymisointi	Tunnistekoodi
Verkkokysely vastaus 1	Opettaja 1
Verkkokysely vastaus 2	Opettaja 2
Verkkokysely vastaus 3	Opettaja 3
Verkkokysely vastaus 4	Opettaja 4
Verkkokysely vastaus 5	Opettaja 5
Verkkokysely vastaus 6	Opettaja 6
Verkkokysely vastaus 7	Opettaja 7
Syvähaastattelu 1	Opettaja 8
Syvähaastattelu 2	Opettaja 9

Liite 6. Alaluokan ”Kehityksen tukeminen instrumenttien avulla” muodostaminen

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka
<ul style="list-style-type: none"> -Yhteismusisointi edistää ryhmän yhtenäisyyttä ja ohjeiden kuunte- lua -Soittamisen tärkeys motoriselle kehitykselle -Puheen ja motorisen kehityksen tukeminen -Aistien rikastuttaminen -Kielellisen kehityksen tukeminen -Musiikki tukee lasten kielenkehitystä -Itseilmaisun ja luovuuden tukeminen -Motoristen taitojen harjoittelu -Emotionaalisten ja sosiaalisten taitojen tukeminen -Keskittymiskyvyn tukeminen 	Kehityksen tu- keminen instru- menttien avulla

**Liite 7. Alaluokan ”Kasvattajan innokkuus hyödyntää instrumentteja” muodosta-
minen**

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka
<ul style="list-style-type: none"> -Halukkuus oppia soittotaitoa -Soittamiseen ei välttämättä tarvita taitoja kunhan löytyy innokkuutta -Tehdään musiikkituokioista antoisia huoli- matta soittimien vähäisestä määrästä. -Omien taitojen mukaan soittimien oikeaop- pisen soittamisen opettaminen -Halukkuus luoda kokemuksia ja elämyksiä lapsille -Tärkeää on soittimien hyödyntäminen siten, että musiikista syntyy iloa -Tutustutetaan lapset uusille asioille, jotta he saavat uusia kokemuksia ja onnistumisia -Asenne merkitsee enemmän kuin oma osaa- minen -Positiiviset kokemukset instrumenteista ovat tärkeitä 	Kasvattajan innokkuus hyödyntää inst- rumentteja

Liite 8. Alaluokan ”Soittamisen mahdollistaminen” muodostaminen

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka
<ul style="list-style-type: none"> -Itsenäisen ja yhteissoiton mahdollistaminen -Lasten mahdollisuudet kokeilla ja soittaa, ilmaista soittimilla itseään -Mahdollisuus kokeilla erilaisia soittimia -Soittimiin tutustumisen ja kokeilemisen mahdollistaminen -Kokeilun salliminen -Lasten vapaa tutustuminen soittimiin -Kokeileminen, lasten mahdollisuus osallistua -Tärkeää, sillä kotona ei tutustuta soittimiin samalla tavalla. 	Soittamisen mahdollis- taminen

-Varhaiskasvatuksessa on tärkeää päästä kokeilemaan ja tutustumaan uusiin instrumentteihin	
--	--

Liite 9. Alaluokan “Säännöllisyys instrumentteihin tutustumisessa” muodostaminen

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka
-Säännöllisyys -Lapsien soitattaminen viikoittain -Säännöllinen muskari -Toistot	Säännöllisyys instrumentteihin tutustumisessa

Liite 10. Alaluokan “Musiikkikasvattajan osaaminen” muodostaminen

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka
-Soittotaidon puuttuminen -Soittimien käyttäminen on hankalaa oman taidonpuutteen vuoksi -Musiikki ja soittimet eivät kuulu omiin vahvuuksiin -Oman musikaalisuuden ja tietämyksen puute -Uusien kappaleiden opettelu koetaan vaikeaksi -Kaikki kasvattajat eivät osaa käyttää instrumentteja -Oman musiikkiosaamisen riittämättömyys -Tiedonpuute ja arkuus -Soittimet eivät ole itselle tuttuja -Oman osaamisen ulkopuolisia soittimia ei käytetä -Laulaa mieluiten tuttuja lauluja -Instrumenttien käyttö varhaiskasvatuksessa vaatii enemmän osaamista kuin esimerkiksi laulaminen -Kasvattajan tietotaito musiikillisista instrumenteista ja niihin tutustumisesta -Laadukas ohjaaminen	Musiikkikasvattajan osaaminen

Liite 11. Alaluokan “Resurssien puutteellisuus” muodostaminen

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka
-Soittimien puute rajoittaa niiden käyttöä -Soittimia ei ole riittävästi -Haasteet soittamien saatavuudessa -Päiväkodin välineet -Vähän erilaisia instrumentteja -Instrumentteja ei ole välttämättä helposti saatavilla -Soittimien puute	Resurssien puutteellisuus

Liite 12. Alaluokan “Kasvattajan henkilökohtainen suhtautuminen instrumentteihin” muodostaminen

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka
-Osa instrumenteista on mieluisempia kuin toiset	

-Soittimien miellelyhtymät tiettyihin ihmisiin ja tunteisiin, esim. huuliharppu ja harmonikka liittyvät isään ja hauskuteen. -Musiikin kokeminen tärkeäksi ja myönteinen suhtautuminen musiikkiin	Kasvattajan henkilökohtainen suhtautuminen instrumentteihin
--	--

Liite 13. Alaluokan “Kasvattajan soittohistoria” muodostaminen

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka
-Pitkä soittotausta -Musiikki kulkenut aina mukana omassa elämässä -Soitan pianoa ja laulan -Itse soittanut vähän kitaraa ja pianoa, mutta omat lapset ovat soittaneet enemmänkin -Itselle tärkeä harrastus	Kasvattajan soittohistoria

Liite 14. Alaluokan “Lasten suhtautuminen soittamiseen” muodostaminen

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka
-Innokkuus erilaisiin ääniin -Kiinnostus instrumentteihin -Innokkuus soittamiseen -Lapset nauttivat lauluheikistä ja soittamisesta -Innokkuus ja kokeilunhalu -Lapset tykkäävät käyttää soittimia -Lapset olivat innoissaan pianotunnista -Kiinnostuksella ja innostuksella -Lapset tykkäävät kovasti soittimista -Yleensä lapset ovat kiinnostuneita soittimista -Pääasiassa lapset suhtautuvat instrumentteihin myönteisesti ja hyvin -Ryhmän lapset ovat kiinnostuneita ja suhtautuvat myönteisesti soittimiin -Yhdessä soittaminen ja laulaminen on ollut joillekin lapsiryhmille todella tärkeää -Lasten osoittaessa kiinnostusta soittimiin, tulee niitä otettua enemmän esille -Lapset tutustuvat erilaisiin instrumentteihin -Lapsi jaksaa keskittyä soittimia sisältävään toimintaan pidempään	Lasten suhtautuminen soittamiseen

Liite 15. Alaluokan “Soittimien kunto” muodostaminen

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka
-Soittimien laadukkuus ja käyttöohjeet ovat tärkeitä asioita instrumentteihin tutustumisessa -Soittimista pidetään päiväkodissa huonosti huolta -Soittimien huonokuntoisuus	Soittimien kunto

Liite 16. Alaluokan “Asioiden priorisointi” muodostaminen

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka
--------------------	-----------

-Kaikkea ei ole mahdollista asettaa tavoitteiksi -Asioiden priorisointi -Ei koeta tarpeelliseksi -Soittimia ei koeta tärkeäksi -Ajatellaan, että pienet lapset eivät osaa soittaa	Asioiden priorisointi
---	------------------------------

Liite 17. Alaluokan “Musiikkikasvatuksen työllistävyys” muodostaminen

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka
-Musiikkihetken luominen pedagogiseksi kokonaisuudeksi vaatii suunnittelua ja pienryhmien muodostamista -Musiikkikasvatus on työllistävää -Musiikkituokioiden järjestäminen on käytännössä haastavaa -Pienryhmät	Musiikkikasvatuksen työllistävyys

Liite 18. Alaluokan “Lapset rajoittavana tekijänä” muodostaminen

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka
-Varauksellisuus arvaamattomien lasten kanssa toiminnan toteuttamisessa -Lasten mielenkiintojen kohteet -Arvaamattomat lapset -Tuen tarpeisten lasten osallistaminen musiikkihetkeen on vaikeaa -Lasten innostaminen on haastavaa, sillä musisointi ei ole tuttua.	Lapset rajoittavana tekijänä

Liite 19. Alaluokan “Mielikuva soittimista” muodostaminen

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka
-Soittimien käyttö itseilmaisuuden välineenä vaatii myös harjoittelua -Soittamisen tulisi välittää tunteita ja tulkintoja -Jokaisessa soittimessa on jotakin hienoa	Mielikuva soittimista

Liite 20. Alaluokan “Lasten kanssa käytettävät soittimet” muodostaminen

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka
-Lasten kanssa soittamisesta käytetään eniten rytmikapuloita, triangeleita ja rytmimunia -Rytmisoihtimet ja laatat tärkeimmät soittimet -Kehosoitinten ja perussoittimien käyttäminen lasten kanssa -Käytetään myös itsetehtyjä marakasseja -Orff-soittimisto -Ryhmässä käytetään muun muassa rytmikapuloita, rytmimunia ja triangeleita -Rytmisoihtimet, piano ja kantele -Perinteinen valikoima -Rytmimunia, rytmikapuloita, marakasseja, triangelia ja ksylofonia käytetään noin kerran tai kaksi kuukaudessa.	Lasten kanssa käytettävät soittimet

-Rytmikapulat, kitara, rytmimuna, minirummut, kantele
ja triangeli
-Ajoittainen muiden soittaminen käyttäminen

Liite 21. Alaluokan “Soittimien saatavuus” muodostaminen

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka
<ul style="list-style-type: none"> -Perinteisiä soittimia löytyy -Ryhmässä pyritään pitämään soittimia -Erilaisia instrumentteja on aika hyvin saatavilla -Soittimia voisi olla enemmänkin saatavilla -Soittimet on lajiteltu yksikön eri rakennuksiin käyttötärpeen mukaan -Varastosta löytyy paljon instrumentteja 	Soittimien saata- vuus

Liite 22. Alaluokan “Opettajien käsityksiä instrumentteihin tutustumisesta” muodostaminen

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka
<ul style="list-style-type: none"> -Vapaa tutustuminen soittimiin -Instrumenttien kokeileminen ja kuunteleminen -Kokeilemalla, kuuntelemalla ja soittamalla -Katsominen ja kuunteleminen -Kosketusaistin hyödyntäminen -Näyttämällä ja kertomalla päiväkodilta löytyvistä instrumenteista -Soittamalla, tutkimalla ja leikkimällä -Tutkimalla instrumentteja -Voidaan soittaa ja tehdä erilaisia soittimia 	Opettajien käsi- tyksiä instru- mentteihin tutus- tumisesta

Liite 23. Alaluokan “Instrumentteihin tutustumisen toimintatavat” muodostaminen

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka
<ul style="list-style-type: none"> -Rytmisoitinten lisäksi muiden soittimien antaminen lapsille -Eri maiden soittimiin tutustuminen -Lapsista muodostetaan orkesteri käyttämällä perussoittimia -Omien kappaleiden säveltäminen ksylofonilla -Musiikkiliikunta ja tanssi -Soittimien kokeileminen, musiikin mukana liikkuminen, soittimien käytettävyyys -Lapsilla eri soittimet vapaassa käytössä ja musiikkihetkillä. -Vapaa tutustuminen -Instrumenttien käyttäminen satunnaisesti -Soittimien ottaminen arkeen mukaan 	Instrumentteihin tutustumisen toi- mintatavat

Liite 24. Alaluokan “Käytettävät työkalut” muodostaminen

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka
<ul style="list-style-type: none"> -Videoiden katsominen ja garagebändin käyttäminen -Lapsia osallistavaan lauluhaitari-esitykseen osallistuminen -Soitinesittelyjen katsominen lasten kanssa -Hyödynnetään YouTubea 	Käytettävät työka- lut

Liite 25. Alaluokan “Musiikkituokioiden sisältö” muodostaminen

<i>Pelkistetty ilmaus</i>	Alaluokka
<ul style="list-style-type: none"> -Harjoitellaan soittimien hyvää kohtelua -Harjoitellaan oman vuoron odottamista ja rytmin mukaan soittamista -Soittimien nimeämistä, käsittelemistä, soittamistapaa ja äänien erottamista harjoitellaan -Harjoitellaan tempoa ja rytmin toistamista -Instrumenttien avulla voi harjoitella matematiikan juttua, kuten rytmiä, sekä kehon keskilinjan ylitystä -Kuunteleminen ja oppiminen, auditiivinen erottelukyky -Oikeaoppinen soittaminen -Musiikin ja soittimien integroiminen eri osa-alueisiin -Monia asioita voidaan ottaa esille ja kerrata instrumenteilla 	Musiikkituokioiden sisältö

Liite 26. Alaluokan “Tulevaisuus ja kehitysajatukset” muodostaminen

<i>Pelkistetty ilmaus</i>	Alaluokka
<ul style="list-style-type: none"> -Soittimia tulee olla päiväkodissa -Soittimiin oikeaoppinen tutustuminen, sekä soittimien saatavuuden turvaaminen lapsiryhmissä -Soittimiin tutustuminen soittotaidosta riippumatta -Teemaviikko olisi hyvä -Soittimien arkeistaminen ja vapaan käytön mahdollistaminen 	Tulevaisuus ja kehitysajatukset

Liite 27. Alaluokan “Lisäkoulutus instrumenttien käyttöön liittyen” muodostaminen

<i>Pelkistetty ilmaus</i>	Alaluokka
<ul style="list-style-type: none"> -Lisäkoulutus ja vinkit instrumenttien käytölle -Osaaminen ja koulutus -Varhaiskasvatuksen koulutuksessa olisi tärkeää opetella instrumentin käyttöä enemmän -Kiinnostuneisuus tietää lisää -Toiveena saada vinkkejä instrumenttien käyttöön varhaiskasvatuksessa 	Lisäkoulutus instrumenttien käyttöön liittyen

Liite 28. Alaluokan “Kasvattajan esimerkillisyys” muodostaminen

<i>Pelkistetty ilmaus</i>	Alaluokka
<ul style="list-style-type: none"> -Aikuisen oma suhtautuminen ja esimerkki vaikuttaa lasten suhtautumiseen -Aikuisen myönteinen suhtautuminen ja esimerkki -Innostuneisuus ja kokeilu -Rohkeus ja uteliaisuus yhdessä lasten kanssa 	Kasvattajan esimerkillisyys

Liite 29. Alaluokan “Instrumentteihin tutustuminen säännöllisesti” muodostaminen

<i>Pelkistetty ilmaus</i>	Alaluokka

-Säännöllisyys -Lapsien soitattaminen viikoittain -Säännöllinen muskari -Toistot	Instrumentteihin tutustuminen säännöllisesti
---	---

Liite 30. Alaluokan “Instrumentteihin tutustumisen kehittäminen” muodostaminen

<i>Pelkistetty ilmaus</i>	Alaluokka
-Soittimia tulee olla päiväkodissa -Soittimiin oikeaoppinen tutustuminen, sekä soittimien saatavuuden turvaaminen lapsiryhmissä -Soittimiin tutustuminen soittotaidosta riippumatta -Teemaviikko olisi hyvä -Soittimien arkeistaminen ja vapaan käytön mahdollistaminen	Instrumentteihin tutustumisen kehittäminen

Liite 31. Abstrahointi tutkimuskysymykselle ”Kuinka instrumentteja käytetään varhaiskasvatuksen musiikkikasvatuksessa?”

<i>Alaluokka</i>	<i>Pääluokka</i>	<i>Tutkimuskysymys</i>
Käytössä olevat soittimet	Käytettävät resurssit	<i>Kuinka instrumentteja käytetään varhaiskasvatuksen musiikkikasvatuksessa?</i>
Käytettävät työkalut		
Soittamisen mahdollistaminen	Instrumentteihin tutustumista ohjaavat periaatteet	
Instrumentteihin tutustumisen säännöllisesti		
Instrumentteihin tutustumisen toimintatavat	Käytännön toteuttaminen	
Opettajien käsityksiä instrumentteihin tutustumisesta	Instrumentteihin tutustumisen sisällöt	
Musiikkituokioiden sisältö		

Liite 32. Abstrahointi kysymykselle ”Millaisia merkityksiä varhaiskasvatuksen opettajat antavat instrumenttien käytölle?”

<i>Alaluokka</i>	<i>Pääluokka</i>	<i>Tutkimuskysymys</i>
Kasvattajan esimerkillisyys	Kasvattajan merkitys	<i>Millaisia merkityksiä varhaiskasvatuksen opettajat antavat instrumenttien käytölle?</i>
Kasvattajan innokkuus hyödyntää instrumentteja		
Säännöllisyys instrumentteihin tutustumisessa	Instrumentteihin tutustumista ohjaavat periaatteet	
Soittamisen mahdollistaminen		
Kehityksen tukeminen instrumenttien avulla		
Instrumentteihin tutustumisen kehittäminen	Instrumentteihin tutustumisen tulevaisuudenajatukset	
Lisäkoulutus instrumenttien käyttöön liittyen		

Liite 33. Abstrahointi kysymykselle ”Minkälaiset tekijät rajoittavat instrumentteihin tutustumista varhaiskasvatuksessa?”

<i>Alaluokka</i>	<i>Päälouokka</i>	Tutkimuskysymys
Resurssien puutteellisuus	Resurssit	<i>Minkälaiset asiat rajoittavat instrumentteihin tutustumista varhaiskasvatuksessa?</i>
Soittimien kunto		
Musiikkikasvattajan osaaminen		
Asioiden priorisointi	Haastavat tekijät instrumentteihin tutustumisessa	
Musiikkikasvatuksen työlistävyys		
Lapset rajoittavana tekijänä		

Liite 34. Abstrahointi kysymykselle ”Minkälaiset tekijät mahdollistavat instrumentteihin tutustumisen varhaiskasvatuksessa?”

<i>Alaluokka</i>	<i>Päälouokka</i>	<i>Yläluokka</i>	Tutkimuskysymys
Soittimien saatavuus	Käytettävät resurssit	Resurssit	<i>Minkälaiset asiat mahdollistavat instrumentteihin tutustumisen varhaiskasvatuksessa?</i>
Soittimien kunto			
Käytettävät työkalut			
Musiikkikasvattajan osaaminen	Kasvattajan osaaminen	Suhtautuminen soittamiseen	
Kasvattajan soittohistoria			
Kasvattajan henkilökohtainen suhtautuminen instrumentteihin	Kasvattajan asenne		
Kasvattajan innokkuus hyödyntää instrumentteja			
Lasten suhtautuminen soittamiseen			

Liite 35. Haastattelukysymyksen 10 vastausten redusointi: ”Minkälaisten tekijöiden ajattelet rajoittavan musiikillisiin instrumentteihin tutustumista varhaiskasvatuksessa?”

Alkuperäilmaus	Pelkistetty ilmaus
”Pienryhmät.”	Pienryhmät.
”Lasten mielenkiinnon kohde.”	Lasten mielenkiintojen kohteet.
”Se että soittimia ei ole saatavilla ryhmiin.”	Haasteet soittimien saatavuudessa.
”Oma tietämättömyys ja ei-musikaalisuus.”	Oman musikaalisuuden ja tietämyksen puute.
”Koulutus, osaaminen.”	Osaaminen ja koulutus.
”Päiväkodin välineet.”	Päiväkodin välineet.
”Minulla ole riittävä musiikki osaamista.”	Oman musiikkiosaamisen riittämättömyys.

<p>”No ehkä omalla tavallaan semmoinen niinku henkilökunnan semmoinen tiedonpuute voi ajaa tai semmoinen kokemus siitä, että en osaa, en ole tarpeeksi hyvä. Että sitä pitäis saada vaan vahvistettua sitä ajatusta, että se ei haittaa, et yhdessä harjoitellaan ja opitaan ja näin, mutta että niinku että kyllä siinä niinku helposti tulee semmoinen, että jos löytyy joku jolla on yhtään enemmän sitä tietoa ja taitoa niin mielellään niinku pyydetään häntä hoitamaan se homma, että kyllä mä niinku kyl semmoinen arkuus varmaan vaikuttaa siihen.”</p>	<p>Tiedonpuute ja arkuus.</p>
<p>”Ja toki sitten omalla tavallaan se, että ku ei niitä instrumentteja ole täällä sillä lailla niinku helposti saatavilla välttämättä, että toki varmasti kun siihen oikein innostus ja paneutus ja muuta niin olis mahdollisuus saada vaikka mitä yhteistyötä ja muuta. Mutta että monesti ne varmaan voi olla semmosia mitkä siinä arjessa sitten rajaa sitä että ei vaan tule tartuttua siihen. Ryhdyttyä toimeen.”</p>	<p>Instrumentteja ei ole välttämättä helposti saatavilla.</p>
<p>”No just varmaan se, että jos ei niitä soittimia oo.”</p>	<p>Soittimien puute.</p>
<p>”Tai ja ne on huonokuntoisia ja näin.”</p>	<p>Soittimien huonokuntoisuus.</p>
<p>”Ja sitten tietysti se, että tota jos niinku ei ehkä koe sitä niin semmoseks tärkeeks.”</p>	<p>Soittimia ei koeta tärkeäksi.</p>
<p>”Tai ajattelee että ei ne pienet vielä niinku osaa tai muuta, että kuitenkin tosi pienet osaa jo niinku soittaa.”</p>	<p>Ajatellaan, että pienet lapset eivät osaa soittaa.</p>
<p>”Ja tota se, että tietysti sitten se, että minkälaisia lapsia on että tota kyl-lähän sitten tota joka ryhmässä on aina se joku, joka saattaa olla hyvin arvaamaton, että siellä sitten saattaa joku mennä äkkiä päin seinää siten joku tota arvokaskin soitin, niin se varmaan jonkun verran rajoittaa kanssa, että miten niitä sitten käytetään.”</p>	<p>Arvaamattomat lapset.</p>
<p>”Ja ehkä se, jos ne ei ole itsellekään sitten silleen tuttuja ne soittimet.”</p>	<p>Soittimet eivät ole itselle tuttuja.</p>